

Ἄλλὰ ποῦ νὰ εὕρῃ τὴν
 δροσὸν καὶ τὸ φῶς καὶ τὴν
 ζεῖδωρον ἐκείνην πνοὴν ἣ
 ζωὴ ἐν μέσῳ τῆς σημερι-
 νῆς κοινωνίας; Ἄλλὰ δύνα-
 ται σήμερον νὰ ἐμπνεύσῃ νὰ
 ἐνθουσιάσῃ, τὸν ἄνθρωπον ἣ
 κοινωνίαν; Ἐάντις ἀπογοή-
 τευσις. Τί παρουσιάζει ἡ σύγ-
 χρονος κοινωνικὴ ζωὴ; Ἀ-
 πλησιῖς χρήματος, αἰσχροκέρ-
 δεια, φόνοι, λησιεῖς, ἐμπρεσι-
 σμοὶ καὶ. Μάτην διψᾷ ἡ ψυ-
 χὴ ὀλλγὴν ἀνεοῖν καὶ ὀλλγὴν
 δροσὸν, μάτην ἀναζητεῖ μίαν
 πηγὴν ἐκπνεύσεως, καίτην
 ζητεῖ νὰ ἀποθανθῇ, νὰ ὑψω-
 θῇ εἰς οὐραίας ἄλλας, μᾶλλον
 ἰδανικάς, μᾶλλον ὠραίαις, καὶ

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Σουρούπωνε! Ήταν μία έξοχη εικόνα της φύσεως. Εικόνα μεγάλου ζωγράφου. Το μεγάλο μας Δημιουργό. Ο ήλιος κατκόκκινος έμοιαζε με πληγωμένο πολεμιστή. Έβρε στα μεγαλοπρεπή παλάτια του κατάκοπος από κόραση. Το αντίκρυνό του με την κάτασπρη από χιονι κορυφή του είχε πάρει κι' αυτό ένα χρυσαφένιο χρώμα. Η θάλασσα βαφόταν κι' αυτή από τις ακτίνες του ήλιου. Ο ουρανός είχε βαμμένος με διάφορα χρώματα.

Το σημαντικό μιάς έκκλησις χτυπά χαρμουνά το έσπερινό.

Σουρούπω! Στιγμές έξοχες. Βυθισμένη σε σκέψεις, σε νοσταλγίες παρακολουθούσα άφωνη και με άχորταγο μαι την έξοχη αυτήν εικόνα. Αίφνης άκούω κάτι παράξενα γέλοια και φωνές που με τρόμαξαν. Θύμωσα γιατί με ξύπνησαν από τους ρεμβασμούς μου και νευριασμένη έρευνούσα να δω τι τρέχει. «Αλλά... τι να ιδώ. Μιά σκηνή γεμάτη συγκινησια. Ταράχη για αυτά που έβλεπα. Τα μάτια μου γέμισαν δάκρυα, ή καρδιά μου κτύπησε δυνατά. Τι νομίζετε; Μιά παρέα μικρών είχαν πάρει με τις πέτρες μιά πτωχή ζητιάνη θύμα και αυτή της τύχης. Η πτωχή με συγκινημένη καρδιά προχωρούσε άβιαφορη. Ενόμιζα ότι με αυτό θα καταπραΰνη την κακία τους. Το αντίθετον όμως συνέβαινε.

Αυτό—το να μην όμιλη ή ζητιάνα—έρέιζε περισσότερο τους μικρούς και τους έκανε να την βασιανίζουν περισσότερο.

Δεν κρατήθηκε. Έτρεξα προς το μέρος εκείνο για να λάβω μέρος και έγω στην σκηνή ως πρώτο πρόσωπο τον δόραματος.

«Ανόητα» έρώναξα. Γιατί πειράζεται αυτήν την πτωχήν;» έζηκω λούθησα με αγανάκτηση. Τι σάς έ

μαλλον άληθεϊς, να έννοήσθ έσπιν ήν άθάνατον, έστω και δι' όλίγας σιγμάς!

Και πώς λοιπόν; αυτίς είναι ο προορισμός του ανθρώπου εν τώ κόσμω τούτω; Πώς; Μόνον τό συμφέρον δι έπει τά πάντα και μόνον τό πολύν χρημα χαρίζει την εϋδαιμονίαν επί της γής;

Δέν υπάρχει άρά γν τίποτε άλλο αγαθόν, τίποτε άλλον ωφέλιμον εις τόν κόσμον τούτον; Ουδέις άλλος ιδιαιτερος πόθος, ουδέμια άλλη απόλαυσις, ουδέις άλλος παλμός, ουδέμια συγκίνησις, ου-

κανε; Και ή απάντησις των ήτο να δεχθώ μιά πέτρα στο πόδι. Μεταχειρίσθηκα άλλο μέσον. «Άφήστε την βρέ παιδιά την καυμένη να πάη στην δουλειάν της. Θα θέλατε έσείς να είσθε στην θέσιν της; και να σάς έκαναν άλλοι αυτά που κάνετε έσείς;» Αυτό κάπως έκαμε τους μικρούς να καταλάβουν ότι αυτό που έκαναν δέν ήτο σωστόν. Γέλασαν και με φωνές απέμακρύνθησαν παίζοντας συγχρόνως. Ένώ έγω παρακολουθούσα τους μικρούς ή γριά ζητιάνη με διστακτικά βήματα τραβούσε τόν δρόμον τόν γεματόν βάσανα δι' αυτήν. Έν τώ μεταξύ ο ήλιος είχε κρυφθί έντελώς πίσω από τό βουνό. Ένας γκριζος πέπλος είχε άπλώση τά πάντα. Σκοτάδι. Άλλά επιβλητική και μεγαλοπρεπή στάτη έφάνη ή Σελήνη με όλην την ακολουθίαν της τά άστέρια. Έλαμπε με τό χρυσό της φώς. Έρριξα ένα τελευταίον βλέμμα γύρω μου και έφυγα με καρδιά συγκινημένη;

Εύχ. Παναγιωτοπούλου

Μαθήτρια Γ' τάξεως

Γυμνασίου Βάρου

Ο ΜΙΚΡΟΣΠΡΟΣΤΑΤΗΣ

—Μην κλαίς μανούλα μου. Μη κλαίς έλεγε ο Πετράκης Τορτέ εις την μητέρα του, μη συλογίζσαι τί θα γίνουμε, έγω σου υπόσχομαι ότι θα σε κάνω εύτυχημένη.

—Εύτυχισμένη έλεγε ή κυρία Τορτέ, από την ήμέρα που απέθανε ο πατέρα σου μιά μέρα καλή δέν είδαμε. Και ή κυρία Τορτέ όλο και έκλαιγε. Δέν την παρηγορούσαν ούτε τά χρυσά λόγια του μικρού της Πετράκη που ήτο μόλις 13 έτών, ούτε της μικρής της κόρης Λιλέτας.

—Έ. λοιπόν έγω σου λέω ότι θα σε κάνω εύτυχημένη έπεί ο Πε

δέν καθήκον; Όλοι οι άνθρωποι σιτρέφονται περί τόν τόν άξονα του συμφέροντος και θνήσκουσιν έντός αυτού, όπως τά πιερωτά έκείνα τά όποια κατακαίονται υπό του πυρός του λαμπήρος, περίε του όποιου σιτρέφονται άσπανάς. Ίδού εις ποίαν σκέψιν έμβάλλει τόν ψυχολογούντα παρατηρητήν ή σημερινή κα τάσιαις, ή παρούσα μισαπολεμική περίοδος, ή πείρα παντός ώραίου και ύψηλου.

Πόπη Μπριλλάκη

Τάξις Ε' Γ.Θ.Χ.

τράκης μου ήρθε μιά καλή ιδέα. Το ποδηλατάκι μου δέν τό πουλήσανε άκομη, ούτε πειράξαμε τόν φουκά μου. Η κυρία Τορτέ τόν διέκοψε με ένα μικρό γέλιο.

—150 δραχ. είναι ο θησαυρός που σκέπτεσαι παιδί μου τίποτα δέν γίνεται με αυτά τά λίγα λεπτά παιδί μου στην σημερινή εποχήν.

—Μαμά αύριο θα σηκωθώ πρωί και θα πάω εις την χώραν.

—Τι να κάνης, που θα πάης τόσο μακριά.

—Δέν είναι καθόλου μακρά θα πάω με τό ποδηλατό μου και τό σκύλο μας Γκράφ, θα κοιμηθώ τό δράδυ εις της Θείας της Ελένης και την άλλη μέρα θα γυρίσω έδω. Η κυρία Τορτέ τόν έκοίταζε τώρα με κάποιο ένδιαφέρον. Τι να ήταν άραγε αυτό που έκεπτότανε ο γιος της; Την άλλη μέρα τό πρωί έφτιαξε δύο τρία καλάθια και ξεκίνησε διά την πόλιν. Όπως έλεγε έκοιμήθηκε τό δράδυ εις της Θείας του και τό πρωί έπήγε εις την χώραν διά να πάρη ότι ήθελε.

Έπήγε λοιπόν σ' ένα μανάθη και άγόρασε διάφορα φρούτα και λαχανικά. Του μανάθη του έκαμε έντύπωση όταν είδενά τακτοποιή τά φρούτα εις τά καλάθια και τόν ήρώτησε τί πρόκειται να κάμη και από που είναι. Ο μικρός του έδιηγήθη κε την θλιβεράν Ιστορία του. Όμα νάβης έσυγκινήθηκε τόσο πολυ, ώστε τόν έρίλησε στο μέτωπο, του έδωσε 2 δραχμές λιγότερο τά φρούτα και τά λαχανικά, και του έπεί να πηγαίνη να παίρνη ότι θέλει από αυτόν, και δέν είναι άγάπη να του πληρώνη άμέσως. Ο Πετράκης τόν ευχαρίστησε με δάκρυα στα μάτια και έξεκίνησε για τό χωριό.

Η μητέρα του έσάστισε όταν είδε τόν υίο της φορτωμένο. Τότε ο Πετράκης της έξηγήσε την ιδέα του. Η κυρία Τορτέ έκλαψε πολυ ώρα εις την άγκαλιά του μικρού της.

Την ίδια ήμέρα ήρχισε ή εργασία του. Οι χωριανοί έσπευδον να αγοράσουν, φρούτα και λαχανικά από τόν Παυλάκη, τόσο διότι ήσαν καλά φρούτα, όσο έπειδή έθλεπαν την ψυχή του μικρού αυτού παιδιού.

Ο Πετράκης ήγόραζε κάθε δευτέρα και επλήρωνε κάθε Σάββατο. Έκέρδιζε άφθονα χρήματα έως ότου έκατόρθωσε με τις οικονομίες του να κτήση ένα μαγαζάκι έγραψε δε και από πάνω αΠετρώς Τορτέ όπω

ροπώλης Λαχανοπώλης. Η ζωή της κυρίας Τορτέ, έκτοτε ήτο πολυ ευχάριστη.

Χριστίνα Μπαμπιολάνη

Τάξις Β'

Γυμνασίου Θηλέων Χανίων

Τάξις Β'

Τάξις Β'

Τάξις Β'

Τάξις Β'

ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ

Μιά γυναίκα χωρική ήλθε πρό ήμερών εις την πόλιν μας, την όποιαν είχε να επισκεφθί από δεκαετίας. Μετέβη κατ' ευθείαν εις την οικίαν πλουσίου συμπολίτου μας, ό που είχε τοποθετήσει την κόρην της ως υπηρέτριαν. Όλίγα λεπτά μετά την άφιξιν της κατήλθε και ή κυρία άτημέλητος ως ήτο εις τό μαγειρείον διά να δώση διαταγάς περί της παρασκευής του μεσημβρινού γεύματος. Η χωρική έχαιρέτησε μετ' εύλαβείας την κυρίαν. Την έκαμάρωσε καλά-καλά και μετά την εκ του μαγειρείου έξοδον της έπινεϊς την κόρην της.

—Να προσέχης, παιδί μου να μη κτενίζσαι με τά κτένια της Κυρίας σου.

—Καλέ τι μου λές μητέρα;

—Έγω να κτενισθώ με τά κτένια της κυρίας μου; Δέν είμαι δα και τόσο ανόητη και άδιακριτη.

—Τό ξερω παιδί μου, άπαντά ή γριά, αλλά για κάθε ένδεχόμενον έθεώρησα καλό, να σου τό συστήσω.

Αυτά έπινε ή μητέρα εις την κόρην της και άπήλθε μεταβάς κατ' ευθείαν εις τό κατάστημα του άφεντικού τόν όποϊον εύρέ καθήμενον μόνον. Και άφου τόν έχαιρέτησεν του έπεί μετ' εινος διαταγμού.

—Έπήγα και εις τό σπήτι και είδα και την κυρία και είναι άλαδωτά της μιά χαρά. Είδα όμως και έχει κάτι τι και έστενοχωρήθη και πολυ διά τούτο. Άλλά δέν είναι και μεγάλο πράγμα εις τό χωριό μου έχομεν έμεις τό γιατρικό του και το γιαινει άμέσως και όν τό ή ξυρα θα της έκρατούσα.

Ο έμπορος ό όποϊος έγνώριζεν ότι ή γυναίκα του ήτο πολυ καλά εις την υγείαν έξεπλάγη άκούσας τους λόγους της χωρικής και της έπεί να του έξηγήση τί έννοεί με αυτά που λέγει.

—Μη φοβάσαι άφεντικό, του άπαντά, δέν είναι και κανένα σπουδαίο πράγμα θέλω να είπω για τόν τριχοφά που έχει ή κυρία στο σέβρο και της μάθησε τά μαλλιά και άν δέν τον προλάβετε, θα την κάμη έντελώς κασίδα.

Επειτα είναι και μιά άρρώστια κολλητική μόνον να προσέχεται; είπα έγω εις τό παιδί μου να μην κτενίζεται με τά κτένια της κυρίας, και μου έπινε ότι δέν είναι ανόητη να κάμη τέτοια πράγματα. Φαίνεται πως τό παιδί μου έκατάλαβε πως αυτή ή άρρώστια είναι κολλητική...

Ο έμπορος δέν ήθελε ν' άκούση περισσότερα. Έκατάλαβεν ότι ή γριά χωρική είχαν αναλάβει τό έξορισμα του τριχοφάου της γυναίκος του, ως τριχοφάγον, και μειδιάσας

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΙ ΚΑΤΩΡΘΩΣΕ
ΝΑ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ ΕΝΑ ΛΗΣΤΗ

Ἡ ἡσυχία καὶ ἡ εὐτυχία ποὺ ἔχουν εἰσδύσει σὲ μιὰ ψυχὴ ἀπαλὴ καὶ καλὴ εἶνε ὥπως ἓνα γλυκὸ ἄρωμα ποὺ μεταδίδεται σὲ ὅποιον τὸ πλησιάσει· ἐπίσης ὁ ἀνθρώπος ὁ πλεόν σκληρόκαρδος αἰσθάνεται τὸν ἐαυτὸν τοῦ συγκινημένον, εἰς τὴν θίαν ἐνὸς ἀπλοῦ παιδιοῦ ποὺ φανερώνει τὴν ἀγάπην τοῦ γιὰ τὴ μητέρα του.

Ἦταν μιὰ νύχτα σκοτεινὴ χειμωιάτικη. Ἐνας ἄνθρωπος προχωροῦσε διασχίζοντας τὸ βαθὺ σκοτάδι.

Ἦταν κουκουλωμένος μὴ ἓνα βαρὺ παλτὸ μὲ τὸ γιανὰ σηκωμένο καὶ τὰ χέρια στίς τσέπες. Προχωροῦσε γρήγορα καὶ θρόνηκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν μπροστὰ σ' ἓνα καλύβι φτωχικὸ.

Μέσα ἦταν ἡσυχία.

Στὸ ἀμυδρὸ φῶς ποὺ εἶδαν δυὸ μισοσβυσμένα κουντούρια σὲ μιὰ γωνιά, διακρίνεται ἓνα παιδί κοιμισμένο.

Δὲν χάνει αὐτὸς καιρὸς—ἦταν ἓνας λογιτῆς—καὶ πέφτει πάνω στὸ κοιμισμένο παιδί γιὰ νὰ τὸ κλέψῃ.

Αὐτὸ ξυπνᾷ. Γιὰ μιὰ στιγμή δὲν ξερεῖ τί συμβαίνει. Ἀλλὰ ἀμέσως καταλαβαίνει. Ἦλθαν γιὰ νὰ τοῦ κλέψουν τὰ λεπτὰ ποὺ εἶχε δουλέψῃ γιὰ νὰ θρέψῃ τὴ γρητὰ μητέρα του τῆς ὁποίας ἦταν μόνος προστάτης καὶ τότε ἀπεγνωσμένα φωνάζει:

«ὦ! χάρη, ἀφήσετέ με! Εἶνε γιὰ τὴν τροφὴ τῆς ἀγαπημένης μου μητερούλας. ὦ χάρη! Χάρη!»

Καὶ ὦ! τοῦ θαύματος ὁ κλέπτης συνεκινήθη ἀπὸ τὴν ἀγαπὴ τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν μητέρα του ποὺ ἐργαζόταν γιὰ νὰ τὴν ζήσει. Καὶ μὲ τρεμάμενο χέρι σκούπισε τὰ δακρυσμένα του μάτια καὶ ἔφυγε μὲ βαρὴ καρδιά—γιατὶ πρώτη φορὰ εἶδε τέτοια ἀφοσίωση καὶ ἀγάπη παιδιοῦ πρὸς τὴν μητέρα του—ὅρκο ζόμενος νὰ μὴ ξανακλέψῃ.

Ἐνα καλὸ πηγαινέι ἀπὸ τὴν

ἐξήγησεν εἰς τὴν ἀμαθὴ γρατὰν περὶ τίνος πραγματικῶς ἐπρόκειτο.

Μαρίνα Χ. Τζωρτζάκη
Τάξις Ε' Γ.Θ.Χ.

μιὰ ἀκρὴ τοῦ κόσμου ὡς τὴν ἄλλῃ, ἀνεβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ πάλι κατεβαίνει στὴ γῆ σὰ θεία δροσιά.

(Ἐλευθέρα μετάφραση ἀπὸ τὸ Γαλλικόν)

Ἰωάννα Ι. Παπαντωνάκη

Τάξις Γ'

Μαθήτρια Γ. Θ. Χ.

ΔΑΜΩΝ & ΦΙΝΤΙΑΣ

Ἐπὶ τῆς νήσου Σικελίας ὑπῆρχον ποτὲ πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἑλληνικαὶ πόλεις τῶν ὁποίων ἡ μεγίστη ἐκαλεῖτο Συρακούσαι. Οἱ Ἕλληνες οἱ κατοικοῦντες ἐν ταύτῃ ἐθεωροῦντο εὐτυχεῖς. Ἐλεγε δὲ τὸ πολυτετέστατον ἀγαθὸν ἡ ἐλευθερία. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐτιμωροῦντο σκληρότατα ἕκ τινος σκληροῦ τυράννου Διονυσίου καλουμένου.

Οἱ ἀγαθοὶ πολῖται δὲν ἤθύναντο νὰ ὑπομείνουν νὴν ἀγριότητα τοῦ τυράννου καὶ ἰδίως οἱ νέοι καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν ὠργισμένοι πάρα πολὺ κατ' αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν κατοίκων ὑπῆρχε καὶ εἰς Φιντίας ὀνομαζόμενος. Ὅστις ἦτο φιλοτιμότερος καὶ γενναϊότερος. Ὁ Φιντίας ἐμίσηε πολὺ τὸν σκληρὸν τυράννον τὸν αἴτιον πάντων τῶν κακῶν τὰ ὅποια ὑπέφερεν ἡ ἢ Πατρίς του.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ τυράννου καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς συμπολίτας του. Ἡμέαν τινὰ λαθὼν ἐγχειρίδιον καὶ κρύψας αὐτὸ ὑπὸ τὸν ἐνδυμὰ του ἐπορεύθη πρὸς τὰ ἀνάκτορα καὶ προσέχων νὰ μὴν τὸν εἶδῃ τις εἰσῆλθεν ἐντὸς. Ἀτάραχος ἐστάθη ὁπισθεν στύλου τινὸς περιμένων τὸν τυράννον νὰ ἐξεέλθῃ. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη ὁ τυράννος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων του. Ὁ Φιντίας νομίσας ὅτι ἡ στιγμή ἦτο κατὰλληλος ἐξώμνησεν ἐκ τοῦ στύλου κρατῶν σφιγνὰ τὸ ἐγχειρίδιον.

Πρὶν ὅμως πλησιάσει τὸν τυράννον οἱ ἀκόλουθοι του ἐξώρμησαν κατ' αὐτοῦ καὶ μεθ' ὀληντὴν ἠρωτικῇ ἀνίστασιν τοῦ Φιντίου συνέλαβον αὐτὸν τὸν ἀφώπλισαν καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου ἔφεραν αὐτὸν πρὸς τὸν Διονύσιον.

Ὁ τυράννος ἀτενίσας μὲ ἀγριὸν βλέμμα πρὸς αὐτὸν τὸν ἡρώτησεν. «Τί ἐζήτεις κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας σου τὸ ἐγχειρίδιον; λέγε».

«Νὰ ἀπαλλάξω τὴν Πατρίδα μου ἐκ τοῦ τυράννου» εἶπεν ὁ τάραχος ὁ Φιντίας. «Καλὰ» εἶπε ὁ τυράννος «ἀλλὰ θὰ μετανοήσῃς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ». «Εἶμαι πρόθυμος νὰ ἀποθάνω οὐδὲ παρακαλῶ νὰ μοι χαρίσῃς τὴν ζωὴν. Μίαν μόνον χάριν ἀναγκάζομαι νὰ ζητήσω.

Ἐχω οἰκογένειαν πολυμελῆ. Ζητῶ λοιπὸν προθεσμίαν τριῶν ἡμερῶν ἕως ὅτου τακτοποιήσω τὰ τῆς οἰκογενείας μου. Σοὺ ἀφήνω δὲ τὸν φίλον μου ἐγγυητὴν. Τοῦτον δύνασαι νὰ κρεμάσῃς ἐὰν δὲν ἐπανεέλθω.

Ὁ πονηρὸς τυράννος ἀκούσας ταῦτα ἔμεθασε καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη ὀλίγον εἶπεν. «Σοὺ παρέχω τὴν προθεσμίαν ταύτην, ἀλλὰ μάθε ὅτι ἐὰν αἱ τρεῖς ἡμέραι παρέλθωσι καὶ δὲν ἔπα ἐλθῇς, τότε ὁ φίλος σου θὰ σταυρωθῇ».

Ὁ Φιντίας ἐσπευσε πρὸς τὸν φίλον του Δάμωνα. Τὸν εὗρεν εἰς τὴν οἰκίαν του. «Δάμων» τοῦ εἶπε «τὸ σχέδιόν μου ἀπέτυχεν. Διὰ τὴν ζωὴν μου θὰ πληρώσω τὸ τόλμημα τοῦτο διότι ὁ Τύραννος δεῖται νὰ μὲ κρεμάσωσιν. Μοῦ ἔδωκε ὅμως τριῶν ἡμερῶν προθεσμίαν διὰ νὰ τακτοποιήσω τὰ τῆς οἰκογενείας μου. Ἐδῶκα εἰς αὐτὸν ἐγγυητὴν σὲ Μείνε λοιπὸν σὺ εἰς τὰς χεῖρας του μέχρι ὅτου ἐπανεέλθω ἐγὼ». Ὁ πιστὸς Δάμων οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' ἀγκαλιάζεται τὸν Φιντίαν καὶ παρρηθὺς ἀναχωρεῖ καὶ παραδίδεται εἰς τὸν Τύραννον.

Ὁ Φιντίας ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀρχίζει νὰ τακτοποιῇ τὰ τῆς οἰκογενείας του πρὶν δὲ φανῇ ἡ τρίτη αὐγὴ κατεσπευσμένως ἀνεχώρησε, φοβούμενος μὴ παρέλθῃ ἡ προθεσμία. Ἐτρεχεν καθ' ὁδὸν καὶ ἰδὼς ἀφθονοὺς ἔρρεεν ἐκ τοῦ μετώπου του. Ἡ στενοχώρια καὶ ἡ λύπη τὸν ἐπινίγη. Ἐτάχυνε τὸ βῆμα ὅσον ἠδύνατο καὶ οἱ πόδες του ἐνόμιζαν ὅτι ἦσαν περρωτῆ. Αἱ ἀκτίνες τοῦ ὁσούτου ἤλθον ἐχρῶσσαν ἀκόμη τοὺς πέριξ λόφους καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος ἀρχισαν νὰ διακρίνονται αἱ ἐπάλξεις τοῦ τείχους τῶν Συρακουσῶν.

Οὐδεὶς ἐφαίνετο καθ' ὁδὸν γλυκεῖα ἐλπίς ἐγεννήθη εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὅτε μάλιστα καὶ τὴν μεγάλην πύλιν τῆς πόλεως διέκρινεν.

Ὁ ἥλιος ἐν τῷ μεταξὺ ἔδυσε καὶ καταπύρριφος ἐφαίνετο ὁ οὐρανός. Ὁ Φιντίας εἰσῆλθεν εἰς

τὴν πύλιν τῆς πόλεως καὶ ἀμέσως εἶδεν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τὸν σταυρὸν τὸν ὁποῖον πρὸ πολλῆς ὥρας εἶχον στήσῃ.

Πληθος ἀπειρον εἶχεν συναθροισθῇ εἰς τὴν πλατείαν καὶ πάντες ἐστέκοντο πέρις τοῦ σταυροῦ. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐπεχάρουν νὰ ἀνασύρῃσι τὸν γενναῖον Δάμωνα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Τότε ὁ Φιντίας τρέχων ἤρχισεν νὰ ἀποθῇ ἰσχυρῶς τὴν πυκνὴν πληθος καὶ μετὰ μεγίστην ἀγωνίαν φθάσας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐφώνησε «Στήτε» Ἰδοὺ εἶμαι παρὼν ἐγὼ διὰ τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ σταυροῦ μενος ἔγινε ἐγγυητής.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ φίλου του καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔκλειον ἐκ χαρᾶς καὶ λύπης ἀμφοτέροι. Πάντες ἐξεπλάγησαν. Οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ἔμεινεν ἀδόκρυτος. Πάντες συγκινημένοι εἶχον ἐστραμμένα τὰ βλέμματα τῶν πρὸς τὸ σπάνιον τοῦτο θέμα τὸ ὁποῖον ἦν αὐτῶν ἐβλεπον. Οἱ ὑπηρεταὶ πάραυτα ἀνήγγειλαν εἰς τὸν Διονύσιον ὅτι ὁ Φιντίας πιστὸς εἰς τὸν λόγον τοῦ ἐφθασεν ἓνα σταυρωθῇ. Ὁ Διονύσιος ἐξεπλάγη ἐνόμισεν ὅτι ὁ γηγόντος εἰς αὐτὸν μύθους καὶ διέταξεν νὰ ὀδηγήσωσιν ἐνώπιόν του τοὺς δύο φίλους.

Ὁ Δάμων καὶ ὁ Φιντίας ὡδήγηθησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα. Τὸ πλῆθος τὸ ὁποῖον εἶδεν ἔκθαμβον τὰ γεγονότα ἐν τῇ πλατείᾳ συνώδευσε τοὺς δύο φίλους χειροκροτοῦντες καὶ μεγαλοφώνως ἐπαινοῦντες αὐτοὺς.

Ὁ τυράννος ἀνυπόμονος περιέμενεν. Ὅτι δὲ ἐπλησίασαν ἔρριψε τὰ βλέμματα του πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀποθαυμάζων ἐσώπα.

Ὁ Τύραννος ἠσθάνθη συγκίνησιν ἐν τῇ καρδίᾳ του. «Μοῦ συνεκινήσατε τὴν καρδίαν» εἶπε «σὰς θαυμάζω καὶ τοὺς δύο. Ἐδείξατε ὅτι ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι μόνον λόγια.

Ἐπιθυμῶ νὰ ζητῇ εὐτυχεῖς καὶ νὰ δεχθῇτε μίαν μόνον παράκλησίν μου.

Ἐὰν δεχθῇτε τὴν παράκλησίν μου ταύτην, ἃς εἶμαι ἐγὼ ὁ τρεῖς φίλος εἰς τὸν φίλικὸν δεσμόν ὁ ὁποῖος σὰς συνδέει.»

(Ἐξ ἀντιγραφῆς)

Κ. Μπομπουράκη

Τάξις Δ'

Γ.Θ.Χ.

ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

Πολλά είνε τα ζητήματα περίτων οποίων συζητήσαμεν εἰς τὸ μάθημα τῶν Μαθηματικῶν περὶ συναλλάγματος καὶ τὴν μεταφορὰν τῆς ἰσχύος εἰς εἶδος εἰς λίρας, εἰς δολάρια, εἰς δραχμὰς ἀπὸ τὸ ὅποσον ἐλάμβανεν ἀφορμὴν νὰ συγκρίνωμεν τὴν ἀξίαν τῆς ἀγορᾶς, εἰς τοὺς τόπους παραγωγῆς καὶ τὴν ἀξίαν τῆς πωλήσεως εἰς τὸν τόπον μας. Θὰ φέρωμεν λοιπὸν ὡς παράδειγμα, ἕνα ἔμπορον ὁ ὁποῖος λαμβάνει ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ μεγάλας ποσότητας διαφόρα ἐμπορεύματα εἰς χαμηλὰς τιμὰς καὶ κατόπιν τὰ μεταπωλεῖ ἔχων κέρδος περίπου τὸ ὀλίγωτερον 7 ο/ο εἰς τὴν ὁκτῶν. Διότι ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὅποσον ἐξαχθεῖται πληρώνεται διαφόρους τελωνειακοὺς φόρους. Ἐκτὸς δὲ τούτων τῶν φόρων εἶνε καὶ τὰ κέρδη τῶν ἐμπόρων, διότι καὶ αὐτοὶ ἀγοράζοντες καθε εἶδος θέλουν νὰ κερδίσουν καὶ ἔτσι ὁ καὶ μόνος ὁ κοσμάκης, ἀγοράζει τὸ κάθε τι εἰς μεγάλας τιμὰς π.χ. ἡ ζάχαρις στὸ τόπο τῆς παραγωγῆς ἔχει 6 δραχμὰς καὶ ἡμεῖς τὴν ἀγοράζομεν 24 δραχμὰς.

Ἐάν ὅμως ὑπῆρχε ἕνας συνεταιρισμὸς μὲ τὸν ὁποῖον νὰ συνδέεται τὸ ἐξωτερικὸν μὲ ἡμᾶς θὰ εἴχωμεν πάρα πολλὰς ὠφελείας. Διότι τὸ κέρδος τῶν διαφόρων ἐμπόρων θὰ τὸ ἐπέρναν οἱ συνεταιρισταὶ ἔπειτα θὰ εἴχομεν μεγάλην ὠφέλειαν ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν προϊόντων.

Ὅταν πηγαίῃ λοιπὸν Ἕλληνας ἔμπορος εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὀδύσσου διὰ νὰ πάρῃ σιτάρι ἀπὸ τὰς πόλεις ποὺ εὐρίσκονται στὸ μέσον τῆς Ρωσίας, τὸ ὅποσον θὰ ἔλθῃ μὲ τὸν σιδηρόδρομον ἕως ἐκεῖ ἀπὸ τὸ φορτῶσι εἰς τὸ πλεῖον διὰ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ περάσῃ λιμένας πολλοὺς εἰς τοὺς ὁποίους θὰ πληρώσῃ διάφορα ἐξόδα. Φτάνει τέλος στὴν Πειραιᾶ ἔχει αὐξηθῇ 7 δραχ. τὸ ὀλιγώτερον καὶ μετὰ θέλοντας οἱ ἔμποροι νὰ κερδίσουν μᾶς τὸ μεταπωλοῦν 9 δραχ. τὴν ὁκτῶν.

Ἐπίσης κατὰ τὴν ὥραν τῆς συζήτησεως περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἐπληροφόρηθημεν ἀπὸ κάποιαν μαθήτριάν ὅτι εἰς τοὺς τόπους παραγωγῆς αὐτοῦ τὸν ὁποῖον ἀγοράζομεν ἡμεῖς 9 δραχ. τὴν ὁκτῶν καίγονται ὑπὸ τῶν ιδιοκτητῶν διὰ νὰ μὴν εἶναι πολλὰ καὶ ἐξευτελίζονται αἱ τιμαὶ τῶν. Ὅλοι ἐξεπλάγημεν γι' αὐτό... Καὶ ὅμως αὐτὸ συμβαίνει μᾶς λέγει ὁ κ. Καθηγητὴς μας. Δυστυχῶς ὅμως δὲν γνωρίζουν, πὼς εἶνε ἀρκεταὶ οἱ καυγέται αἱ ὁποῖαι στεροῦνται καὶ αὐτοῦ τοῦ καθημερινοῦ ἄρτου, καὶ πολλές φορές μητέρες σφίγγουν εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τοὺς τὰ δυστυχισμένα τὰ παιδάκια τοὺς ποὺ κλαίοντα περιμένουν λίγὴ ψωμί διὰ νὰ καταπραῖν θῇ ἡ φοβερὰ τους πείνα...

Αὐτὰ εἴχαμεν νὰ σᾶς ποῦμε σχετικῶς περὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου συγχρόνως δὲ καὶ περὶ τελωνειακῶν φόρων.

Σᾶς ἀφήνομεν νὰ σκευθῇτε τὴν μεγάλην εὐτυχίαν τοῦ κρῖτους εἰάν ὑπῆρχεν ἕνας μεγάλος παγκόσμιος σύλλογος ὁ ὁποῖος νὰ πωλῇ σὲ χαμηλὰς τιμὰς ἐκεῖνα ποὺ καίγουν τὰ ὅποια στεροῦνται ὅπως εἴπαμε καὶ παραπάνω πολλὰ οἰκογένεια.

Τμήμα 7ον
Τάξις Β' Γ.Ο.Σ.

ΑΙ ΜΑΘΗΤΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ἡ τάξις μας ἔχει καθιερώσει ἐλεύθερες συζητήσεις γιὰ διάφορα σχολικὰ θέματα. Ἐνα τέτοιο εἶναι καὶ γιὰ τίς σχολικὰς μας κοινότητες τὸ ὅποσον ἀνέλαβε ἐπιτροπὴ μαθητρίων νὰ τὸ ἐπεξεργασθῇ.

Ἀπὸ καιροῦ παρατηρεῖται κάποια κίνησις εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη πρὸς σύμπτυξιν σχολικῶν κοινοτήτων, καὶ ἡ ὁποία κίνησις τείνει διαρκῶς ἐξαπλουμένη καὶ εὐρύνουσα τοὺς κύκλους τῶν δράσεών της, ἐξελισσομένη τρόπον τινὰ εἰς ἕνα σύστημα διοικήσεως, κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ ὁργανοῦνται αἱ μέλλουσαι κοινωνίαι.

Τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ ἰδικὰ μας σχολεῖα, ἐπομένως καὶ τὸ ἰδικὸν μας, αὐθιγὰς ἡσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τῆς ὁργανώσεως κοινοτήτων τῶν ὁποίων τὰ ἐνεργητικὰ τῶ ὄντι ἀποτελέσματα ἀπεδείχθησαν ποικίλο τρόπως.

Τὸ πρῶτον ἔτος ἐπαρουσιάσθη μιά πυρετώδης κίνησις εἰς ὅλας τὰς τάξεις. Τάχιστα ἐξελέγη τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἐκάστης κοινότητος, ὁμάδες ἰδρύθησαν, ταμεία ἐλεημοσύνης ἀπετελέσθησαν, καὶ ἐν μὲν λέγει ἐκάστη κοινότης ἐφιλοτιμήθη νὰ παρουσιάσῃ καὶ περισσοτέραν δρασίαν. Σχεδὸν ὅμοια δράσεις ἐπαρουσιάσθη καὶ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη μὲ τὸ εὐχάριστον ἐπὶ πλεόν, ὅτι καὶ μαθητικὸν περιοδικὸν ἐξεδόθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδίδεται γενικῶς κατεβλήθη καὶ κατοβάλλεται κάθε δυνατὴ προσπάθεια διὰ νὰ παρουσιασθῇ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερα δράσεις, καὶ εἰς τὸ πεδίου τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ εἰς τὴν εὐκοσμίαν τῆς τάξεως, καὶ γενικῶς εἰς πᾶν ὅτι δύναται νὰ στραφῇ καὶ νὰ εὐδοκησῇ τὸ παιδικὸν πνεῦμα, ἐνὼ τὸ σπουδαίον δὲν ἔχει ἐπιτευχθῇ ἂν ὅχι καθόλου, τουλάχιστον ἐν μέρει νὰ διαπλάσῃ ἐν πρώτοις τὰς καρδίας αὐτῶν τούτων τῶν μελῶν τῆς καὶ νὰ συνδέσῃ ταῦτα μὲ τὸ ἀόρατον αὐτὸ νῆμα τῆς ψυχικῆς ἐνώσεως, ἡ τις ἐν ὅσῃ ὑπάρχει ἡ κοινότης, θὰ ἔπρεπε ν' ἀποτελῇ τὸν σπουδαιότερόν της παράγοντα.

Κατ' ἀρχὰς ἡ ἰδέα τῆς ἰδρύσε-

ως κοινότητος-μαθητικῆς, ἡ ὁποία εἶνε μιά μικρὰ κοινωνία μαθητῶν μὲ κοινὸς ἐκουσίου νόμος, πρὸς ἐπὶ δεικνύει τοῦ αὐτοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ, εὖρε πολλοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, προσποιούμενους ὅτι ἡ συνένωσις ὅλων τῶν μαθητῶν, καὶ ἡ ὁδοὶς ὑπὸ τῶν καθηγητῶν πρὸς ἐλευθέραν δράσιν, θὰ εἴχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀμείλιαν τῶν μαθητῶν, τὴν ἀνυπακοήν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ γενικῶς τὴν διατάραξιν τῆς κοινωνικῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου. Οἱ ἀντιρήσεις ὅμως αὐτὲς ἦσαν ἐσφαλμέναι καὶ τελείως ἀβάσιμοι, εἰάν λειφθῇ ὅτι ὅσον ἡ κατάστασις τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ εἰς εἴρη μακρὰν τοῦ ἄλλου, ἀποφεύγων νὰ πλησιάσῃ τὸν πλησίον του κατοικοῦντα, καὶ συγχρόνως ὅτι ἐδρανόζετο ὑπέρβρε καὶ ἐμόχθη, διότι παρ' ὅλας τῆς προσπάθειας οἱ ἰδικῆς τοῦ χεῖρες δὲν τὸν ἤρκεον διὰ τὰς ἀνάγκας του. Τότε ὁ ἄνθρωπος ἐπαρουσίαζε τὴν ὅψιν ἐνὸς ὁρολογίου, εἰς τὸν μὴ χανισμὸν τοῦ ὁποίου θέτοντες ἕνα ἕνα τροχὸν προσπαθοῦμεν νὰ κινήσωμεν τοὺς δείκτας. Ματαίως ὅμως θὰ κοπιᾶσωμεν. Οἱ τροχοὶ πρέπει νὰ συναρμολογηθοῦν, καὶ κατόπιν ὁ εἰς κινῶν τὸν ἄλλον, νὰ παρουσιάσῃ τὸ θαυμάσιον ἀλγύθιον ἀποτέλεσμα τὸ ὅποσον παρουσιάζουν.

Ἐάν ἀπὸ μακρὰν θελήσωμεν νὰ παρακολουθῶμεν τὴν δράσιν τῶν κοινοτήτων μας, καὶ συγκεκριμένως τοῦ ἰδικοῦ μας, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἔχουν νὰ παρουσιάσουν δράσιν πράγματι ἀξιοζήλευτον. Καὶ εἰς πτωχὰς οἰκογενεῖας προσέφερε μίαν μικρὰν περιθαλψίν, καὶ δυστυχισμέναις ὑπάρξεσις εἰς ὥραν καταπίεσεως ἐδόθησε, καὶ μερικὰ βιβλία ἐπομηθεύθη χάριν τῶν μελῶν τῆς, καὶ ἐκδρομὰς ὑπεσχέθη ἡ ὁποία ὡς ἐλπίζομεν θὰ πραγματοποιηθοῦν, καὶ ἐπὶ πλεόν ἀποδείξει τῆς κινήσεως τῆς ἔδωκε διὰ συνδράσεων πρὸς λήψιν διαφόρων ἀπορροσῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τῆς. Καὶ ὅμως ἐάν νομίσωμεν ὅτι ἐφθασε εἰς τὸν προορισμὸν τῆς, καὶ ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν τελείαν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν, ἀσφαλῶς θὰ σχηματίσωμεν ἐσφαλμένην γνώμην.

Οἱ κοινότητες μας ἐπεβίωσαν κυρίως νὰ ὑποστηρίξουν τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς, καὶ μάλιστα ἐπέτυχον. Ἐάν ὅμως αὐτὸς ἦτο μόνον ὁ σκοπὸς ἐκάστης κοινότητος, πὼς θὰ ἠδυνάμεθα κατόπιν νὰ ἐπιφέρωμεν τὴν ἡθικὴν βελτίωσιν καὶ τὴν ἀλληλοῦποστήριξιν δια τὴν ὁποίαν ἰδρύεται ἐκάστη κοινότης;

Ὅλοι δέβια γνωρίζουν ὅτι τὸ σχολεῖον εἶνε ἕνα κοινωνικὸν ἱδρυμα. Τὰ μαθήματα τὰ ὅποια κατὰ τὸ πρόγραμμα διδάσκονται εἰς αὐτό, περιχλιδιοῦν τὰ ἀγαθὰ τοῦ κοινωνικοῦ πολιτικοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐξέλιξιν. Ἡ ἐργασία τῶν διδασκά-

λων ἔχει ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νὰ βοηθήσῃ τὸ παιδί νὰ προπαρασκευασθῇ διὰ τὰς κοινωνικὰς τοῦ πράξεως, εἰς τὰς ὁποίας ἀναγκαστικῶς θὰ λάβῃ μέρος, ὅταν ἐγκαταλείπων τὰ μαθητικά του θρανία, ριθῇ εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Ἐπειδὴ πολλὰς κοινωνικὰς καταστάσεις ἔχουν μὲ ἄλλας ὁμοιότητας μὲ τὰς κοινωνικὰς καταστάσεις τὰς ἐκτὸς τοῦ σχολείου, τὸ παιδί πρέπει νὰ συνηθίσῃ νὰ ἐκτιμᾷ τὰ προτερήματα τοῦ συμμαθητοῦ του, νὰ τὸν ἀγαπᾷ, νὰ τὸν συμβουλεύῃ, νὰ τὸν ἐπαινῇ, νὰ τὸν συνδράμῃ πάσχοντα καὶ νὰ μετέχῃ εὐκρινῶς τῆς θλίψεώς του, ἵνα κατόπιν καὶ αὐτὸς ὅταν εἰς τὴν κοινωνίαν εὐρεθῇ εἰς δύσκολον περίστασιν, ἐλπίξει βοήθειαν καὶ ἀνακούφισιν ἀπὸ τοῦς ἄλλους.

Ἐάν ἀθόρυβα εἰσχωρήσωμεν εἰς τὴν ψυχὴν ἐκάστου μαθητοῦ θὰ ἴδωμεν ὅτι ὀλίγα ἀπὸ ὅσα ἀποτελοῦν τὸν προτείνοντα σκοπὸν τῆς κοινότητος ὑπάρχουν εἰς αὐτὴν. Κάθε πρᾶξις δὲν προέρχεται ἀπὸ πρωτοβουλίαν τῶν μαθητῶν καὶ ἀπὸ ἀληθινὴν ζήλον, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν παρακίνησιν τρίτων, ὅπου ἡ πρᾶξις, θεωρουμένη ὡς ἐπιβεβλημένη, χάνει τὴν ἡθικὴν τῆς ἀξίαν. Ἀκόμη δὲ καὶ ἕνα ἄλλο παρατηρεῖται: τὰ μέλη τῆς μιᾶς κοινότητος δὲν εὐρίσκονται σχεδὸν εἰς καμίαν ἐπαρξὴν μὲ τὰ τῆς ἄλλης.

Τὰ αἷτια τοῦ ὅτι τὰ περισσότερα, σχεδὸν ὅλα, τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος δὲν παρουσιάζουν τελείαν ὁμαδικὴν ζωὴν, εἶνε πολλά. Μεταξύ τῶν κυριωτέρων αἰτίων συγκαταλέγεται τὸ ὅτι τὰ ὑλικά μέσα τῶν σχολείων εἶνε πενιχρά ἢ καὶ σχεδὸν ἐλείπουν, ἐπίσης ἐπὶ ἕνα ὀλοκληρον αἰῶνα ἡ ἀπικτησις γνώσεων ἐκ μερῶν τῶν μαθητῶν θεωρεῖται ὡς ὁ πρωτεύων σκοπὸς τοῦ σχολείου καὶ αὐτοῦ ἐπεδιώχθη κυρίως ἐπί τεύχεως.

Διὰ νὰ φθάσῃ ἡ κοινότης εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς τῆς, πρέπει τὸ σχολεῖον νὰ ἀφήσῃ πλῆθος πρωτοβουλιὰς στοὺς μαθητὰς καὶ οἱ καθηγηταὶ νὰ συμπεριφέρονται πρὸς αὐτοὺς ὅχι ὡς ἀνώτεροι, ἀλλὰ ὡς γερωνώτεροι καὶ πρὸς πεπειραμένοι σύντροφοι. Κάθε τάξις θὰ ἀποτελῇ μίαν κοινότητα, καὶ ὅλο τὸ σχολεῖον θὰ εὐρυτέρα εἰναία κοινότητα. Πρέπει νὰ γίνωνται συχναὶ συνεδριάσεις, εἰ δυνατόν ἐκάστην ἐβδομάδα ἵνα αποφασίζωμεν ὅλα τὰ μέλη, ὁμοῦ περὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορῶντων τὴν τάξιν, τὰς ἐκδρομὰς, τὰς ἐορτάς, τὴν ἐκδοσὶν τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἄλλα. Διὰ ὠριμένα παραπτώματα τῶν μαθητῶν θὰ ἀποτελεσθῇ δίκαιον ἔπαισις ἀπὸ μαθητῶν, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιβάλλῃ ἀναλόγως τιμωρίας ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς καταστατικοῦ. Στὶς συνεδριάσεις οἱ καθηγηταὶ θὰ εὐρίσκονται ὡς ἴσα μέλη πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν μαθητῶν, ἵνα εἰς καταλλήλους εὐκαιρίας μιλοῦν στοὺς μαθητὰς διὰ κοινωνικὰ

Ἡ σάφρων σταθε-
ρότης εἶναι τὸ θε-
μέλιον πάσης ἀρετῆς

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΧΑΝΙΑ
15 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἐτησίαι συνδρομὴ Δρ. 20
Τιμὴ φύλλου Δρχ. 2,50
Ἀριθμὸς φύλλου 15

ἠθικά καὶ εκπαιδευτικά ζητήματα.
Ὁ καθηγητὴς θά ὑπερασπίζῃ τὴν
γνώμην του μὲ ἐπιχειρήματα, ὅπως
καὶ οἱ μαθητὲς τίς ἰδικές του, ἐάν
καὶ ἡ ἰδική του γνώμη ὑπερισχύῃ, θά
ὑπερισχύῃ διότι ἐμπόρεσε καὶ ἐπεισε
τοὺς μολητάς μὲ ἐπιχειρήματα ἀ-
κλόνητα.

Ἐάν δὲ ἐπειτα ἀπὸ ὅλο αὐτὰ
πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι ἔχει νὰ πα-
ρουσιάσῃ καὶ μειονεκτήματα ἢ μαθη-
τικὴ κοινότης, δὲν ἔχουν καθόλου δι-
καιον διότι, καὶ μὲν ὀλίγος χρόνος
ὁ ὁποῖος θά ἡδύνατο νὰ διατεθῇ διὰ
τὴν διδασκίαν τῶν μαθητῶν χρησιμο-
ποιεῖται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν κοι-
νοτικῶν ἀναγκῶν, ἀλλὰ εἰς τί θά
χρησιμεύσουν αἱ σοφίαι ὅταν ὁ μαθη-
τὴς ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐάν αὐ-
τὸ δὲν ἐπεδράσῃ εἰς τὴν διάπλασιν
τῆς καρδίας καὶ τοῦ χαρακτῆρος του;

Ἄς ἐλπίσωμεν λοιπὸν ὅτι, μὲ
μίαν ἀκόμη προσπάθειαν, μὲ ὀλίγην
ἐπιμέλειαν καὶ ὑπομονὴν ἐν μέρει
θά φθάσωμεν εἰς τὸ ἐπιδιωκόμενον,
χωρὶς ποτὲ νὰ κινδυνεύσωμεν νὰ
χαρακτηρισθῶμεν ἀπαισιόδοξοι, νο-
μίζοντες δυνατόν τὴν βελτίωσιν τῶν
εκπαιδευτικῶν ζητημάτων.

Ποῦα ἡ γυνὴ σας ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν μα- θητικῶν κοινότητων

Τεῖα χρόνια τώρα ἀπὸ τότε
ποὺ καὶ μετὰ γιὰ πρώτη φορά
ἀπο εἰσάγει μὴ μαθητικὴ κοι-
νότητα.

Στὴν αὐτὴν ὅταν ἀκούσαμε
τὴ λέξιν αὐτὴν δὲ καταλόβαμε
καὶ πολλὰ πράγματα, ὅταν ὅμως
ἀκούσαμε ἀπὸ τὴν τότε καθηγῆ-
τριά μας τὸ σκοπὸν τῶν μαθητι-
κῶν κοινοτήτων ἄρχισαν νὰ μᾶς
ἀρεῖ οὐν πολλὴ αἰ ὑπερὰ ἀπὸ λί-
γο ποὺ δοῦσε καὶ ἡ δράσις τῆς
κοινότητος μᾶς τότε πᾶς ἐμείνα-
με δὲ κατενθουσιασμένους. Καὶ
τώρα μὲ φαίνεται πῶς τὸ σχο-
λεῖο χωρὶς αὐτὲς θάταν πολὺ κρῖο
καὶ μονότονον.

Στὰ παλὰ τὰ χρόνια τὸ μαρ-
τύριον τῶν παιδιῶν ἦταν τὸ σχο-
λεῖο. ὁ θεωροῦσαν σὰ φυλακὴν ὁ
ποῦ τοῦ περιμένε ὁ δάσκαλος (τὸ
ραββὶν κατὰ τὴν γνώμην τους) γιὰ
νὰ τοῦς κερῇ κάθε εἶδους μαρτύ-
ρια. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα
ἐπρεπε νὰ κοπιᾶσαν πολλὴ ἀκό-
μη καὶ βία νὰ μεταχειρισθῶν
γιὰ νὰ μωρέσουν νὰ στείλουν

τὸ παιδί τους στὸ σχολεῖο. Καὶ
μὲ ὅλον αὐτοὺς τοὺς κόπους νο-
μίζετο πῶς τὸ παιδί κέρδιζε
καὶ πολλὰ; μάθαινε 2-3 γράμ-
ματα καὶ τίποτε παραπάνω. Ἐ-
βγαίνει ἐπὶ τὸ σχολεῖο χωρὶς νὰ
ἔσῃ τίποτε παραπάνω γιὰ τὴν
ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἀπ' ὅτι ὅταν
μῆτε σ' αὐτό, ἐβγαίνει ἀνίκανο
ν' ἀντιπαλέψῃ στὶς κακίαι τοῦ
κόσμου, ἀνίκανο νὰ ἐργασθῇ.

Καὶ γιατί ὅλα αὐτὰ; γιατί τὸ
σχολεῖο τίποτε ἄλλο δὲν ἔμαθε
παρὰ νὰ ὑπακούῃ τυφλὰ στὶς δι-
αταγὰς τοῦ δασκάλου του καὶ νὰ
προσπαθῇ νὰ τὸς ἐκτελῇ ὅσο τὸ
δυνατὸ καλύτερα γιὰ τὸ φέδος τῆς
βέργας. Ὁ δάσκαλος ποτὲ δὲν τοῦ
ἔδωκε εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξῃ καὶ
αὐτὸ διὰ τὴν πρῶτον βουλίαν, νὰ
κάμῃ κατὰ ἐντελὴς μόνον του. Καὶ
τὸ ἀποτέλεσμα πῶς ἦν; Νὰ
βγῇ στὴ κοινωνίαν καὶ στὴ τρικυ-
μώμενη ζωὴ χωρὶς νὰ ἔχη τὰ
κατάλληλα ἐφόδια καὶ ἔτσι συνή-
θως ν' ἀποτυγχάνῃ.

Εἶναι ὅμως τὸ ἴδιο καὶ ὁ σημε-
ρινὸς μαθητὴς; ὅχι κάθε ἄλλο.
Ὁ μαθητὴς ποὺ βγαίνει σήμερα
ἀπ' τὸ Γυμνάσιον εἶναι ἂν ὅχι
τέλειος, ὅμως ἀρκετὰ καλὰ ἐφο-
διασμένος γιὰ τὸ πόλεμον ποὺ θά
διεξαγάγῃ μὲ τὴν κοινωνίαν. Καὶ
τὰ ἐφόδια αὐτὰ πῶς τοῦ τὰ ἔδω-
σε παρὰ τὸ σχολεῖο καὶ ἡ μαθη-
τικὴ κοινότης; Τὸ σχολεῖο δὲν
εἶναι τώρα ὅπως τὰ παλιὰ. Σ' αὐ-
τὸ σφυχτὰ συνδεδιμένους τώρα
ἀδελφικά ὅλοι οἱ μαθηταὶ εἶνε
οἱ ἀδελφοί. Στὸ νοῦ τους πᾶν
τοτε εἶνε χαραγμένα τὰ λόγια
τοῦ Χριστοῦ μᾶς «ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλους» καὶ προσπαθοῦνε μεκάθε
τρόπον νὰ βοηθήσουν, κατὰ δύ-
νάμεις τους βέβαια.

Μ' ἀκόμα καὶ ἄλλα καλὰ ἔχο-
με ἀπ' τὴν μαθητικὴν κοινότη-
τες. Ἐκεῖ μπορεῖ νὰ ἐφράσῃ
κανεὶς ἐλεύθερα τὴν γνώμην του
γιὰ τὸ κάθε τι, ποὺ ἀφορᾷ ὅμως
βέβαια τὴν τάξιν του, τὸ σχολεῖο
τὴν μαθητικὴν κοινότητα ἐν γένει.
Ὁ κάθε μαθητὴς ἐργάζεται γιὰ
τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόδοσιν τῆς
κοινότητος του καὶ ἔτσι γεννιέται
μὴ εὐγενικὰ ἀμιγλὰ ἀνάμεσα
στοὺς μαθητὰς τῆς ἰδίας τάξεως,
ἀνάμεσα στὶς ἄλλας κοινότητες
γιατὶ κάθε μὴ ἀπ' αὐτὲς προσπα-

θεῖ νὰ ξεπεράσῃ τὴν ἄλλην καὶ
καταβάλλει κάθε προσπάθειαν γι'
αὐτὸ. Μ' αὐτὸ ὅμως τὸ ἄλλο
κάνει παρὰ νὰ ἀναπτύσῃ τὴν πρῶ-
τον βουλίαν του, καὶ ἀφοῦ τώρα ὡς
μέλος τῆς μικρῆς μαθητικῆς κοι-
νότητος καταβάλλῃ κάθε προ-
σπάθειαν γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ
τὴν πρόδοσιν αὐτῆς, πόσον ἄλλον
δὲ θά ἐργασθῇ ἀργότερα, ὅταν
θὰ μῇ στὴ μεγάλη κοινότητα
τῆς πατρίδος του καὶ θὰ γίνῃ πο-
λίτης, γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν δόξαν
τῆς πατρίδος του;

Ἀπὸ τὰ μικρὰ του χρόνια ἔ-
χει συνηθίσῃ νὰ ἐργάζεται, νὰ
μὴ φοβᾶται καὶ ν' ἀντιμετωπίζῃ
κάθε κίνδυνον χωρὶς νὰ φοβᾶται
νὰ διακηρύξῃ τίς ἰδέας του, νὰ
ζητήσῃ τὸ δίκιον του. Πάντα θά
προχωρῇ μπροστὰ μὲ τὸ κεφάλι
ψηλὰ, χωρὶς κανένα φόβον. Κι'
αὐτὸ γὰρ ἀπὸ μικρὸς ἔτσι συνή-
θισε νὰ περπατῇ. Ὡς μαθητὴς
καὶ μέλος τῆς μαθητικῆς κοινο-
τήτος συνηθίσῃ νὰ μὴ φοβᾶται πο-
τὲ, καὶ νὰ περπατῇ πάντα μὲ
τὸ κεφάλι ψηλὰ, γὰρ δὲν φοβό-
ταν τίποτε οὐδὲ ἤξερε πῶς ἔχει
κάνει τὸ χρέος του μὲ εὐσυνείδη-
σίαν, γὰρ ἡ ἐρε πῶς ὅπου καὶ
ἂν γύριζε θάβρισκε πρόθυμους
τοὺς συμμαθητὰς του νὰ τὸν βοη-
θήσουν σὲ κάθε στιγμή. Οἱ ση-
μερινοὶ μαθηταὶ δὲν πᾶνε διὰ
τῆς δίας στὸ σχολεῖο, ἀπ' ἀπε-
ναντίας μάλιστα ἡ χαρὰ καὶ ἡ
διασκέδασις τοῦ σημερινοῦ παι-
διοῦ εἶνε τὸ σχολεῖο. Καὶ πολ-
λοὶ μάλιστα ποὺ γιὰ τὸν Α ἢ Β
λόγον δὲν μποροῦνε νὰ πηγαίνουν
στὸ σχολεῖο ὅτε φέρουν βαρέως.
Γιὰ τὸν μαθητὴν τώρα εἶνε ἡ με-
γαλύτερη χαρὰ νὰ πηγαίνῃ στὸ
σχολεῖο (ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τίς
πρῶτες 15 μέρας τοῦ Φεβρουαρίου
καὶ τίς 20 μέρας τοῦ Ἰουνίου)
ὅπου τότε κάθε ἄλλο παρὰ μὴ
χαρὰ πηγαίνει σ' αὐτό) γὰρ ἔξ-
ρει πῶς ἐκεῖ θά βρῇ ἀδελφία
ποὺ τὸν ἀγαποῦνε καὶ φιλόστοργ-
γοὺς γονεῖς.

Γι' αὐτὸ καὶ μετὰ φέτος ὅταν
στὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου γιὰ κα-
ποιο λόγο μᾶς εἶπε ὁ κ. Καθη-
γητὴς μᾶς πῶς δὲν θά κάνωμε
κοινότητες λυπηθήκαμε κατόκαρ-
δα. Θυμώμεθα περίου τίς ὥρας
γιουρτὲς ποὺ εἴχομε κάνει ὅλους

κοινότητες μαζί τοῦ Γυμνασίου
μας, τίς ἐκδρομὰς, τίς διαλέξεις
καὶ τόσα ἄλλα πράγματα καὶ δὲ
μποροῦσαμε νὰ σκεφτοῦμε πῶς
φέτος θά μᾶς εἴποι αὐτὸ ποὺ τώ-
ρα πᾶς τὸ θεωροῦσαμε ἀπαραίτη-
τον. Συγκρίναμε τὰ μαθητικά μας
χρόνια ποὺ πέρασαν χωρὶς κοινό-
τητες μὲ τὰ ἄλλα τὰ εὐτυχισμένα
ποὺ ἐνωμένες ὅλες μαζί ἐργαζό-
μεθα γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν
πρόδοσιν ὅχι μόνον τοῦ πνεύματος
μας ἀλλὰ καὶ τοῦ χαρακτῆρα
μας. Σὲ λίγο ὅμως ἡ κοινότητά
μας ἦταν ἐν τάξει πάλι καὶ ἔτσι
ἡ χαρὰ μᾶς ἦταν μεγάλη.

Στὸ σχολεῖο μᾶς ὅμως ἀπὸ πᾶ-
ν ὅλες οἱ κοινότητες τῶν τάξε-
ων μαζί ἔκαμαν καὶ ἓνα ἄλλο νε-
ωτερισμὸν, εἶνα ἄλλο μέσο μὲ τὸ
ὅποιο μπορεῖ ὁ κάθε μαθητὴς
καὶ ἡ κάθε μαθήτρια νὰ ἐκφρά-
σῃ καὶ διὰ τοῦ τύπου τίς ἰδέας
του. Ἐβγαλαν ἓνα περιοδικόν. Μὲ
τὸ ὄνομα «Μαθητικὴ Πρόοδος»
μᾶς μεύρασαν μὴ μὲρα μὴ μι-
κρὴ ἐφημερίδα ποὺ ὅλες τὴν πιά-
σαμε μὲ τρεμάμενα χέρια, γὰρ
ἴσως θά βλέπαμε γιὰ πρώτη φορά
τὸ ὄνομα τυπωμένο σὲ μὴ ἐφημε-
ρίδα κατὰ ἀπ' τὸ πρῶτον μᾶς δο-
κίμιον ποὺ ὅσο νᾶχε καὶ ἀτέλειες
γὰ μᾶς ἦταν τὸ ὡραιότερον ἀρι-
στούργημα καὶ θησαυρὸς δόξα-
ρος, γὰρ ἦταν τὸ πρῶτον δημο-
σιογραφούμενον ἔργον μᾶς. Στὴν
ἀρχὴν τὸ μόνον ποὺ μᾶς εὐχαρί-
στησε ἀπ' τὴν μικρὴν μαθητικὴν
μας ἐφημερίδουλα ἦταν αὐτὸ, νο-
μίζαμε πῶς αὐτὸς ἦταν ὁ σκο-
πὸς του, νὰ μᾶς δίδῃ τὴν χαρὰ
νὰ βλέπωμε τὸ ὄνομα μᾶς τυπω-
μένο. Σὲ λίγο ὅμως καταλόβαμε
τὴν μεγάλην ἀξίαν ποὺ ἔχει γιὰ
μᾶς τὸ περιοδικόν αὐτό. Σ' αὐτὸ
μπορεῖ ἐλεύθερα ὁ κάθε μαθη-
τὴς καὶ ἡ κάθε μαθήτρια νὰ γρά-
ψῃ τίς ἰδέας τῆς, διαβάξῃ καὶ
τῶν ἄλλων συμμαθητῶν τριῶν
τίς ἰδέας καὶ ἔτσι πλουτίζει τίς
γνώσεις του, ἐπικοινωνεῖ πνευμα-
τικὰ καὶ μὲ παιδιὰ ἀπὸ μακρὸν
νὰ σχολεῖα καὶ ὀλίγοι καὶ αὐτῶν
τίς ἰδέας, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα
τοῦ ὅπου τῶν κτλ. Βλέπει τὸν
τρόπον ποὺ γράφουν καὶ ἄλλοι
μαθηταὶ καὶ συμπληρώνει τίς δε-
ξὲς του ἀλλεῖψις, μαθαίνει τὰ διὰ
φορὰς νὰ ποὺ ἀφοροῦν τὴν μακ-

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ.

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΕΝΟΣ ΚΟΜΠΟΛΟΓΙΟΥ

Ὁ μπάρομπα Μήτρος ὁ γνωστότατος χαρομέρης τῆς γειτονιάς, ὁ τῆς ταβέρνας καὶ τοῦ καφενείου ἄνθρωπος, ἐξυπνήσας ἕνα πρωῒ, καὶ ἀμέσως ἔτρεξε πρὸς τὸ παράθυρό γιὰ νὰ δῇ τὴν ἡμέραν καὶ νὰ κατονόησιν τὰ τῆς δουλειᾶς του, διότι ἡ ἐργασία του ἦτο νὰ μεταφέρει ἐμπορεύματα μὲ ἕνα καρότσι πού εἶχε. Ἡ ἡμέρα ἦτο μελαγχολικὴ ὁ οὐρανὸς σκεπασμένος ἀπὸ σύννεφα διάφορα καὶ ἀκανόνιστα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μετὰ θυμοῦ καὶ ἐξέφηνε ὁ ἥλιος καὶ ἔδιδε μιὰ γλυκιά μυσία σιγῇ γῆ, καὶ ἐντυπωσιάζοντο πάλιν οἱ νὰ ἦτο αἰχμηδύτης, οἱ νὰ ἦσαν τὰ σύννεφα νὰ τοῦ ἐμποδίσουν τὰς ἐρωικὰς σχέσεις μὲ τὴν γῆ. Τότε γύρισε ὁ Μήτρος γεμάτος ἀπὸ θυμὸν καὶ ἀγανάκτησιν καὶ ἄρχισαν νὰ κυλοῦν σιτὸ σιτῶμα του λέξεις βλάσφημες πού δὲν λέγονται. Ἡ γυναῖκα του θέλησε νὰ τὸν παρη-

γορήσῃ καὶ δειλὰ δειλὰ ἔειπε πρὸς αὐτὴν μὴ μὴ σιτὸ Μήτρο, ἀλλὰ πάλιν σκέφθηκε διὰ αὐτὸς δὲν πέρνει ἀπὸ λόγια καὶ ἀπὸ παρηγοριᾶς, καὶ ἔτσι ἄφηκε νὰ τὸν παρηγορήσῃ ἡ ταβέρνα. Ὁ Μήτρος βούτηξε τὸ καπέλλο του, τὴ μαγκούρα του καὶ τὸ κομπολόγιον, πού ἐκρέμει σ' ἕνα καρφί καὶ μὲ τὴς λίγες καὶ μαθημένας φούντες του ἔπαιζε ὁ ἄντρας. Μὲ βῆμα δὲ ἰσχυρὸν ἔβη διὰ τὴν παρηγορίαν του. Ὁ ταν μὲ ὀλίγα λεπτὰ εὐρίσκει ἐν μέσω τῶν φίλων του, κερνῶν καὶ παίζοντες πού καὶ πού μὲ τὸ κομπολόγιον του. Ἀπὸ τὰ πρῶτα ποτήρια ὁ Μήτρος ἔσχασε τὴν κακοκαιρίαν τῆς ἡμέρας ἔσχασε τὰ πάντα καὶ ἦτο γεμῆτος χαρᾶς ὅπου τὸ κομπολόγιον ἐμπερδεύετο, καὶ ἔκλεγε τὴν τύχην πού τὸ ἔβριζε σὲ ἕτοιμο ἀφανισμὸν, νὰ τὸ ἔλῃ γεμῆτος κόμπους καὶ νὰ τὸ κτυπᾷ στὰ τραπέζια τῆς ταβέρνας καὶ τῶν καφενείων. Χωρὶς νὰ συλλογίζεται πόσους χάντρες σκεπάζει τὴν ἡμέραν.

Ὅταν ἦτο σιὰ καλὰ του ἀπεφάσιζε νὰ ἐπισκευάζῃ τὸ ὄργανο μὲ τὸ ὁποῖον ἀπησχολεῖτο κάμποσες ὥρες τῆς ἡμέρας.

Ἡ ἐπισκευὴ αὐτὴ ἦτο νὰ τοῦ βάζῃ ἄλλες χάντρες χωρὶς νὰ ἔχουν μεταξὺ τῶν καμψιάν ὁμοιότητα, καὶ ἔτσι τὸ ἐργασιόποιον. Πῶς λοιπὸν τὸ κομπολόγιον νὰ μὴν ἔχη παρὰ τὸν ἀπὸ τέτοια βάρβαρα χέρια, ἐμπρὸς στὰ ὁποῖα εἶνε ἀφοσιωμένο, καὶ ἀχώριστος φίλος χωρὶς ποτὲ νὰ φέρῃ ἀντιρροήσεις εἰς τὰς ὁρέξεις τοῦ ἀφηνειοῦ του, δηλαδὴ νὰ πῇ ὅχι δὲν παίζω!

Βισ. Ἀκρωτηριανῆς Μαθητὴς Γ. Α. Χ.

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ

Στήλη πρὸς εἰσαγωγὰ γράμματα λέγει ἡ Παλαιὰ Γραφή καὶ διὰ μὲν τοῦ φωτὸς ὁδηγοῦσιν ἡμᾶς ἐν τῇ μέσῃ τοῦ σκότους καὶ τῶν κινδύνων, διὰ δὲ τῆς θερμότητος μετὰ

δίδουσιν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὸ πῦρ τῆς ἀρετῆς.

Τὰ γράμματα καὶ νέους μορφώνουσι, καὶ γέροντας εὐχαριστοῦσι, τοὺς δυστυχισμένους παρηγοροῦσι, καὶ ἀργούς ἐνασχολοῦσι, καὶ εὐτυχεῖς εὐχαριστοῦσι, ἐλαφρὸν δὲ καὶ εὐχάριστον καθιστῶσι πάντοτε τὸ φορτίον τῆς ζωῆς. Καθὼς διὰ τῆς γυμναστικῆς αὐξάνομεν τὰς σωματικὰς δυνάμεις, τοιοῦτοτρόπως διὰ τῆς μορφώσεως αὐξάνομεν τὰς ψυχικὰς. Ὅσον δὲ περισσότερον αὐξάνονται καὶ βελτιοῦνται αἱ σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, τόσον περισσότερον αὐξάνονται τὰ ἔργα, ἡ εὐτυχία, ὁ πολιτισμὸς. Δι' αὐτὸ τὰ περισσότερα ἐγκλήματα πράττονται ὑπὸ ἀγραμμάτων στα νιώματα δὲ οἱ μορφωμένοι ὑπολείπουσιν εἰς ἐγκληματικὰς πράξεις. Δι' αὐτὸ, ἡ μόρφωσις εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸ πολυτιμότερον ὄλων τῶν ἀγαθῶν. Πολλοὶ κινῶνται διὰ κατὰ τὴν ἐκ μεγάλης οἰκογενείας.

Καλὴ μὲν καὶ ἡ εὐγένεια, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο δὲν τὸ ἀπέκτησαν αὐτοὶ ἀλλὰ οἱ πρόγονοι τῶν τὸ παρσκεύασαν. Ἄλλοι θεωροῦν μέγα πρᾶγμα τὸν πλοῦτον. Βεβαίως καὶ ὁ πλοῦτος συντελεῖ εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ εἶνε κτήμα τῆς τύχης. Πόσους πλουσίους δὲν βλέπομεν νὰ περιέρχωνται εἰς χεῖρσιν πένιαν καὶ πόσους πτωχοὺς νὰ πλουτοῦν ἀνελπιδίως. Ἀκόμη δὲ βλέπομεν διὰ πλοῦτον ἔχουν καὶ πολλοὶ κακοὶ ἄνθρωποι. Ἄλλοι πάλιν κινῶνται διὰ τὴν ὡραιότητά των. Ζηλευτὸν βέβαια εἶνε τὸ κάλος ἀλλὰ δυστυχῶς διλογχρόνιον. Μόνον λοιπὸν ἡ παιδεία καὶ ἡ μόρφωσις εἶναι θεία καὶ ἀθάνατα. Τὴν μόρφωσιν οὐτε τύχη οὐτε ἀσθένεια οὐτε γῆρας δύναται νὰ ἀφαιρήσῃ. Ἐν γένει ἡ παιδεία εἶναι ἀπρόσβλητος ἀπὸ πάντα ἐχθρόν. Ὁ Σωκράτης ἠρωτήθη ποῖαν γνώμην ἔχει περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως

τῶν Περσῶν ἂν δηλαδὴ τὸν θωορῇ εὖναι ἡ, ὁ Σωκράτης ἀπήντησεν ἄγνωστος εἶνε εὐτυχὴς διότι δὲ γινώσκω ποῖαν μόρφωσιν ἔχει καὶ ποῖας ἀρετὰς. Ἡθελε νὰ δηλώσῃ διὰ τῆς ἀποκρίσεώς του διὰ τῆς εὐτυχίας τοῦ ἀνθρώπου ἔγκειται εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ ὅχι εἰς τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα δίδει καὶ ἀφαιρεῖ ἡ τύχη.

Μαρ. Λυσ. Ἑλληνική Μαθήτρια Γ' τάξεως Γυμνασίου Νεαπόλεως Κρήτης

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ἦσαν ἡλιοβασιλεμα. Ὁ οὐρανὸς ἦτον ὀλογάλανος. Πού καὶ πού ἔβλεπα κανένα κάτασπρο σινεμά νὰ τρέχῃ βιαστικά σάν νὰ ἦθελε νὰ ἀφύπνισεν τὸν σπύριτον. Ὁ ἥλιος ἔβριχεν εἰς τὰς τελευταῖες χρυσοὺς ἀκτῖνες τοῦ σιγῇ γῆ ἀποχαιρῶντας τὴν, ὅσπερ ἀπὸ τέσσην πορείας μαζί σχηματίζοντας γύρω του ἕνα χρυσοπόρφυρο χρώμα. Ὅλη ἡ φύσις γελοῦσε. Ὅπου καὶ ἂν ἔβριχεν τὸ βλέμμα ἔβλεπα λουλούδια διάφορα καὶ τὸ πράσινο γλυκὸ χρώμα τῆς χλόης πού σκέπαζε τὴν μετέρα γῆ.

Στὴν ἀπάναντι πλαγίᾳ μερικὰ προβατάρια κατέβαιναν νὰ ἡσυχάσουν κι' αὐτὰ σιγῇ σιάνη τους. Οἱ πτωχοὶ τραγουδιστὰς πιστοῦσαν ἀπὸ κλαροὺς σὲ κλαροὺς γιὰ νὰ βροῦν κι' αὐτὰ τὴν φωνήν τους νὰ περάσουν τὴν σιγανὴ νύκτα. Ἀσκοπα βάδιζα ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ θαύμασα τὴ φύσιν ἐνῶ τὸ μυρωμένο καὶ δροσερὸ ἀεράκι μοῦ χεῖδεν ἀπὸ τὰ πρόσωπα. Μιὰ εὐχαρίστησι μοῦ γέμιζε τὴν ψυχὴν καὶ παρσδόθη καὶ σὲ οὐρανὸν. Ὁ φύσις πόσον ὡραία μοῦ φαίνεται ὁταν μὲν σὲ θαυμάζω!

Μόνον, διότι αἰσθάνομαι τὴ μεγαλύτην χαρὰ σιγῇ ἐξοχὴ πού βρῆσκομαι, μακρὰ ἀπὸ τὸ θόρυβον τῆς πόλεως, κοντὰ σὲ χαριτωμένα πουλάκια καὶ νομίζω πῶς εἶναι ἀπλὰ πού ζοῦνε, εἶνε πρὸς εὐτυχισμένα ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀπὸ σκέψης σὲ

Ἀρριέττα Α. Ζυγομαλά Τάξις Ε' Γ.Θ. Χανίων

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΜΟΙΡΑΙΑ ΕΥΤΥΧΙΑ ΙΕΝΟΣ ΗΜΙΘΕΟΥ

“Ο μεγάλος Μπετόβεν, μιά φορά μονάχα σιή ζωή του αλ οθάνθηκε τήν ευτυχία, κι’ ή ευτυχία αυτή ήταν μοιραίο να τον φέρη σιόν τάφο.

“Ο Μπετόβεν ήταν ξάνια πιωχός· αν και ζούσε άποτρα βηγγμένος από τον κόσμο— αυτό δέν ώφείλετο σιόν χαρα κιήρα του, ό όποιος ήταν μέν εκ φύσεως άγριος, είχεν όμως εξαγριωθή περισσότερο από τήν άδικία και τήν περιφρόνη σι των άλλων ανθρώπων— συνέθεσε όμως τήν ωραιότερη μουσική π.ν. μπορούσε ποιέ άνθρωπος να συνθέσθ. Κι’ ό μως οι σύγχρονοι του παρε- γνώρισαν τήν αξίαν του. “Ως κι’ αυτός ό Χάυνεν π. χ. δέν εύρισκε να του πη άλλον έ- παινο, παρά δι είχε (έπεισί διος πιανίστας!) Σάν να έλε- γε δηλ. κινένας για τον Γκαϊ τε δι (είε καλλιγράφος).

“Ένα μονάχα φίλο είχε ό Μπετόβεν τον Χιούμμελ. “Η φτώχεια όμως και ή άδικία των ανθρώπων είχαν νευριά- σει τρομερά το μεγάλο μου- σουργό, και τον ώθησαν να κάνη συχνά άδικίε: . Γι’ αυτό

οκίρι έπαφια και σιγδ-σιγδ άρχιος να νυχιώνη. “Αφινε τώρα τή θεία της ή ήμέρα σιήν αδελφή της. “Η νύχια άρχισε να άπλώνη τα μαύρα λεπτά της πέπλα. Το πράσι- νο βελουδένιο χρώμα της χλόης άρχίζει να μαυρίζει. Μοφ φαίνδιον όλα χωρίς χά- ρι και όμορφιά. Πόσο ή νύχ- τα είχε σκληρή που πέρνει ό- λη τήν όμορφιά της φύσεως. Δέν μπορούσα περισσότερο να καθίσω, γιατί ήταν άργά. Ση- κώθηκα να φύγω γεμάτη ευ- χαρίστηση και ήθελα να θυσ- μάζω πάντοτε τήν όμορφιά της φύσεως που τόσο μάς δια- σκεδάζει.

Σοφία Πλατσάκη
Τάξις Βα Γ. Θ. Χ

το λόγο ισακώθηκε με το Χιούμμελ, και είχε πολλά λό- για να συναντηθή μαζί του. Σάν να μή του έφταναν όλα τα δεινά του ή μοίρα του κα- τέφευγε και το τελευταίο της χιτύπημα: έγινε κοσμάκι!

“Ε, αυτό πιά ήτανε πολύ για το δυστυχισμένο μουσουρ- γό! “Αφου για το Μπάντεν και άποτραβήχησε σε μιά τελεία έρημιά, ζώντας με τή φτωχικιά του σύνταξη που μόλις έπαρκοι σις άνάγ- κες του.

“Η μόνη του χαρά ήταν να περιπλανάται μέσα σ’ ένα ώ- ραίο δάσος κοντά σιήν πόλη κι’ εκεί μόνος παραδόμενος σιή μεγαλοφυία του, να συν- θέη τις περιφημες συμφωνί- ες του, άνυψώνοντας εις τήν ψυχήν του, ως τον ουρανό. Κι’ εκεί όμως δέν μπορούσε να ήσυχάσθ. Πάντα θά τό- χαινε κάτι που θά τον ξανά- φερνε σιή γή, όπου τον περι- μεναν νέες θλίψεις. “Ετσι, έ- λαβε μιά αέρα ένα γράμμα, ά- πό ένα άνεπίδ του, τον όποι- ον εξαιρετικά άγαπούσε, και που του έγραφε πως είχε άνα- κατευθ. σε κάποια δυσάρε- στή υπόθεση, που μόνο ή πα- ρουσία του θείου του σιή Βι- έννη, θά μπορούσε να τον σώ- σθ.

“Ο Μπετόβεν ξεκίνησε και για οικονομία το μεγαλύτερο μέρος του δρόμου το έκαμε πεζή.

“Ένα βράδυ, κατακουρασ- μένος άπ’ τήν όδοπορία της ήμέρας, σιαμάτησε μπροστά σ’ ένα παληό και μικρό σπιτά- κι και ζήτησε φιλοξενία χωρίς να πη το όνομά του. “Απεί- χε άκόμη πολλές λευγες άπό τή Βιέννη, και οι δυνάμεις του δέν έπαρκοι να εξακο- λουθήσθ το δρόμο.

Οι κάτοικοι του μικρού σπι- του τον δέχτηκαν με μεγάλη προθυμία. Τον έκάλεσαν σιό τραπέζι τους και άφου έφα- γαν τον έβαλαν να καθήρη κοντά σιό τζάκι, σιή πλυ- θρόνα του σπιτονοικοκύρη.

“Όταν έπροχώρησε λίγο ή νύχια, κι’ ένώ ή μητέρα κι’ ή

κόρη ήσυχολούντο σιό νοικοκυ- ριό τους, ό πατέρας άνοιξε έ- να παληό πιάνο, και καθένας από τους τρεις γιουός του, έ- πήρε από ένα μουσικό όργα- νο που ήταν κρεμασμένο σιόν τοίχο. Ερρύνθισαν τα όργα- να τους πάνω σιόν τόνο που έδωσε ό πατέρας, και καιόπιν άρχισαν να πιίζουν και οι τέσσερις συγχρόνως, με τήν έ- πιθεξιότητα και το μουσικό έ- κείνο «αύτι», που είχε προνό- μιο μόνο των Γερμανών..

Φαίνεται δι το μουσικό κομμάτι που εκτελούσαν τους συγκινούσε πολύ, γιατί ήσαν προσηλωμένοι σ’ αυτό (ψυχή τε και σώματι). “Ως κι’ ή γυναίκες άκόμη άφισαν σιή μέση τή δουλειά τους κι’ ήρ- θαν ν’ ακούσουν, επάνω δε σις άφελείς μορφές τους, διακρίνονταν μιά γλυκύτατη συγκίνηση. Αυτό μόνο μπο- ρούσε ό Μπετόβεν να κατα- λάβη, γιατί καθώς ήταν έντε- λώς κουφός, δέν μπορούσε ν’ ά- κούσθ ούτε νότια.

“Όταν έτελειώσαν, έσφι- ξαν άναμταξύ τους τα χέρια τους με άπλοκή παραφορά, σάν ν’ άδελαν να εκφράσουν μεταξύ τους τή χαρά και τήν εύδαιμονία που αίσθανήθηκαν το δε κορίτσι έπινε κλαίγον- τας σιήν άγκαλιά της μητέρας του. “Επειτα άφου σκεφθή- καν λίγο, ξαναπήραν τα όργα- να τους και ξανάρχισαν από τήν άρχή. Αυτή τή φορά ό ένθουσιασμός κι’ ή συγκίνησι τους είχαν φιάσει σιό έτα- κρο. Τα μάτια τους ήσαν γε- μάτα δάκρυα.

—Φίλοι μου, είπε τότε ό Μπετόβεν, είμαι πολύ δυ- στυχής, που δέν μπορώ να λάβω μέρος κι’ εγώ σιή χαρά σας, γιατί κι’ εγώ αγαπώ πο- λύ τή μουσική. Καθώς βλέ- πετε όμως είμαι θεόκουφός. Δώστε μου λοιπόν σά: παρα- καλώ να διαβάσω το δάχι- στον τή μουσική αυτή, που σά: προξενεί τόσο ζωηρή και γλυκιά συγκίνηση.

“Ο πατέρας έσπευσε να του δώσθ το τετράδιο της μουσι- κής. Μόλις έβριξε μιά ματιά

σ’ αυτό το κεφάλαιον σκοτί- στηκε, ή άναπνεή του κέπη- κε, τα μάτια του γέμισαν δά- κρυα, και το τετράδιο έπινε από τα χέρια του... Γιατί ή συμφωνία που εκτελούσαν οι χωρικοί και που τους συγκι- νούσε τόσο ήταν τό (“Αλκυ- κρότιο) της εις Λα συμφωνί- ας του Μπετόβεν.

“Όλη ή οικογένεια κατα- τρομαγμένη μαζεύτηκε γύρω του, και με νοήματα τον ρω- τούσαν τι έχει. “Επί κάμποσα λεπτά της ώρας, οι σπασμοί δικοί λυγμοί δέν άφιναν τον Μπετόβεν να μιλήσθ. Τέλος όμως συνήλθε κάπως, κατώρ- θωσε και είπε: Είμαι ό Μπε- τόβεν..

Οι χωρικοί τα έχασαν. “Εν- νοίωσαν τον πόνο του. Σιω- πηλοί, έχρηλώσαν τα κεφα- λια με σεβασμό. “Ο Μπετόβεν νοιώθοντας τήν καρδιά του να σφιγγεται άκόμη άπό τή συγκίνηση, τους έειπε τα χέ- ρια αυτοί δε άρχισαν να τα φιλούν, θέλοντας να του δεί- ξουν εις δι τον θεωρούσαν άνώτερο από βασιλεία... Και τον έκοιταζαν με προσοχή και με θαυμασμό, θέλοντας να δούν καλά τα χαρακτηριστι- κά του, και ν’ άνακαλύψουν σ’ αυτό το σημείο της μεγαλο- φυίας, ν’ άντικρύσουν τον φω- τοστέφανο της δόξης γύρω ά- πό το πρόσωπό του.

“Αφου έφίλησαν κατ’ σει- ρά το χέρι του, ό πατέρας, ή μητέρα, ή κόρη και οι τρεις άδελφοί της, ό Μπετόβεν ση- κώθηκε ξαφνικά, κάθησε μπρός σιό πιάνο, έκαμε νόη- μα σιόν: τρεις έους να ξανα- πόρουν τα όργανά τους και έξετέλεσαν αυτός το άριστούρ- γημά του εκείνο.

“Ησ’ όλοι σάν μιά ψυ- χή και το άκούγαν βυθισμέ- νοι σέ έκτασι, γιατί ποιέ δέν είχε γίνει ωραιότερη μουσι- κή, ούτε είχε εκτελεσθή με περισσότερη ένπνευση...

“Ο Μπετόβεν έμεινε πολ- λές ώρες άκόμη μπρός σιό πιάνο, άυτοσχεδιάζοντας διά- φορα κομμάτια χαρούμενα εύχαριστήρια προς σιό θεό

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

μονοικὴ ὁμοία μὲ τὴν ὁποία δὲν εἶχε συνθέσει ποτὲ σὴν ζωὴ του.

Ἔτσι πέρασε ἡ περισσότερη νύχτα. Οἱ φθόγγοι ὅμως αὐτοὶ ἦσαν, ἀλλοίμονο οἱς ἐν ταῖσι λόγοι τοῦ Μπειόβεν. Ὁ οἰκοδομοποιὸς τὸν ἀνάγκασε νὰ δεχθῇ τὸ κρεββάτι του Τήνυχτα ὅμως ὁ Μπειόβεν εἶχε πνυρεῖο. Σηκώθηκε καὶ ἀποθανέθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναπνεύσῃ καθαρὸ ἀέρα. Βγήκε ξυπόλητος ἔξω, καὶ ἄρχισεν νὰ πλανιέται μὲς τὴν πεδιάδα.

..... Ἀπ' ὅλη καὶ φύση λὲς καὶ χυρόταν μὲ ἀνέκφραστη ἀμυσία. Ὁ ἀνεμὸς ἐσφύριζε δεμονισμένα ἀνάμυστα οἰὰ κλαδί, καὶ ἐβουητό του, καθὼς καὶ τὸ θρόϊσμα τῶν φύλλων, ἔδιναν μὲ ἐξχωριστὴ μεγαλοπρέπεια τὴν εἰκόνα ἐκείνη.

Ὁ Μπειόβεν περιπλανήθηκε πολλὴν ὥρα ἑξῶς ποταμὸν βάνοντις τὸ μεγαλεῖο αὐτοῦ τῆς φύσεως. Ὅταν γύρισε πρὸς τὸ σπίτι πού τὸν φιλοξενούσε ἦσαν παγωμένος.

Ἐπροκάλεσαν οὕτως ἕνα γιαιτὸ ἀπὸ τῆς Βιέννης ἀλλὰ παρ' ὅλης του εἰς προσπάθειες γιὰ νὰ τὸν σώσῃ ἀναγκάσθηκε ὅσοι ἀπὸ τοῦ μέρους νὰ δηλώσῃ ὡς ὁ Μπειόβεν θ' ἀποθάνῃ.

Καὶ ποῦμαι σὲ κάθε σιγή καὶ τὴν ζωὴ τὸν ἐγκατέλειπε.

Ἐνῶ ὁ μέγας μουσουργὸς ψυχορραγοῦσε πάνω σὲ κρεββάτι του, μπερδεύετο μὲς σὲ τὸ δωμάτιο ἕνας ἀνθρώπος.

Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἦταν ὁ Χιοῦμμελ ὁ Χιοῦμμελ ὁ παλιὸς φίλος του.

Εἶχε μάθει τὴν ἀρρώστειαν τοῦ φίλου του καὶ ἐρχόταν νὰ τὸν περιποιηθῇ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ χρήματα. Ἦσαν ὅμως πλῆθος ἀργαῖα... Ὁ Μπειόβεν δὲν μίλουσε, καὶ μόνο μὲ ματιὰ γεμάτη εὐγνωμοσύνη μύθωνε νὰ εἰδῇ πρὸς τὸν Χιοῦμμελ.

Ὁ Χιοῦμμελ ἐσκύπησε πάνω του, καὶ μὲ τὸ ἀκουστικὸ κέρας, μὲ τὸ ὁποῖον μονάχα μποροῦσε ὁ Μπειόβεν ν' ἀκού

ΟΙΑΠΟΚΡΗΣ ΣΤΟ ΑΜΑΡΙ ΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Τώρα μὲ τις ἀποκρήσεις μου φαίνεται καλὸν νὰ σὰς διηγηθῶ πῶς εἶδα νὰ πανηγυρίζονται σὲ κάποιο χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Ἀμαρίου στὸ ὁποῖον ἔτυχε νὰ παρευρεθῶ κι ἐγώ. Ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω αὐτὲς τίς ὥραιες ἡμέρες. Εἶνε ἕνα ὁλόκληρο βιβλίο, ἀλλὰ ἐγὼ θὰ προσπαθῶ νὰ σὰς τις διηγηθῶ πρὸς σύντομα γιὰ νὰ μὴν σὰς κουράσω καὶ πολὺ. Λοιπὸν ἀκούσατε, καὶ θὰ εἶτε πόσον ὥραϊα περνοῦν τίς ἀποκρήσεις τοὺς οἱ Ἀμαριώτες. Πρῶτα πρῶτα θὰ σὰς πῶ ὅτι διαρκοῦν ἡ ἐτοιμασίαις τοὺς ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδες, στίς ὁποῖες ἔχουν ὥσαι καὶ ἰδιαίτερο ὄνομα. Τὴν πρώτη τὴν λένε συγκόκαλη, τὴν δευτέρα κρέτινη καὶ τὴν τρίτη τυρινή. Κάθε μιὰ τῶρα ἀπ' αὐτὲς ἔχει καὶ τὸ ἑθιμὸς τῆς Τῆς συγκόκαλης σφάζουν τοὺς χορούς των, τοὺς ὁποῖους ἐπὶ ὁλόκληρον ἔτος περιποιῦνται καὶ τρέφουν καλῶς διὰ νὰ τοὺς ἔχουν τίς ἀποκρήσεις. Ἀφοῦ τοὺς σφάζουν, διορθώνουν ἀπὸ τὸ κρέας των τὰ λεγόμενα ἀπάκια τὰ ὁποῖα εἶνε λωρίδες κρέατος, τὰς ὁποῖας ἀφοῦ ἀλατίσουν ρίπτουν εἰς τὸ ἕλδι ὅπου μένουν τρεῖς ὁλόκληρες μέρες. Κατόπιν τίς βγάζουν καὶ τίς κρεμοῦν στὸ τζάκι τίς καπνίζουν μὲ ἀρωματωδὴ κλαδιά καὶ ἀφοῦ καπνισθοῦν εἶνε πρὸς ἑτοιμα. Ἐπίσης ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀπά

ση μερικὲς λίξεις διὰ τῆς ἐφώναζαν δύναμει, τοῦ ἐξέφρασε τὴν θλίψιν ποῦ ἐνοιῶντο βλέποντας τὸν σ' αὐτὴν τὴν καὶ αἰσίαση.

Ὁ Μπειόβεν τότε ἐφάνηκε νὰ ζωογονήθηκε. Τὰ μάτια του ἔλαμπαν καὶ εἶπε:

— Δέν εἶναι ἀλήθεια Χιοῦμμελ, οὐκ ὑπῆρξα καὶ γὰρ κατὰ τίς.

Αὐτὲς ἦσαν οἱ τελευταῖες του λέξεις. Τὰ μάτια του προσηλωθῆκαν σ' ἕνα σημεῖο τοῦ δωματίου, τὸ σιόμα τοῦ ἐστρώματος λιγὰκι καὶ ἐξέπληξε.

Πολύμνια Τζιφάκη
Τάξις ΣΤ Γ.Θ.Χ.

καὶ κατασκευάζουν τὰ σύγκλινα, τὰ ὁποῖα φυλάττουν διὰ νὰ κάμουν τὸ λαμπράτικο σφουγκάτο τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ἀποραίτητο γιὰ κάθε σπίτι. Κατασκευάζουν ἀκόμη τὰ γνωστὰ εἰς ὅλους λαοὺς κάρνα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἶνε πρὸς νόστιμα διότι τοὺς δάζουν διάφορα μυρωδικὰ καὶ διότι εἶνε ἀπολύτως καθαρά. Ἐκτὸς δὲ αὐτῶν κατασκευάζουν καὶ τίς ὀματῆς τίς ὁποῖες ἴσως νὰ γνωρίζετε. Διὰ τὴν παρασκευὴν αὐτῶν μεταχειρίζονται τὰ παχέα ἔντερα τοῦ χοίρου τὰ ὁποῖα ἀφοῦ πλύνουν καλῶς τὰ δάζουν μὲς σὲ κομμάτια νεραντζιῶν καὶ τὰ ἀφίνουν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Κατόπιν ἀφοῦ τὰ πλύνουν πάλιν, τὰ γεμίζουν μὲ ρύζι, σκοτάκια, ἀμύδαλα, καρύδια, σταφίδες καὶ διάφορα μυρωδικὰ, τὰ ψήνουν ἔπειτα καὶ ἔτσι ἔχουμε τίς ὀματῆς. Ἐλησημόνησα νὰ σὰς πῶ, πῶς τὸ σφάζιμο γίνεται τὸ Σάββατο τῆς συγκόκαλης στὸ ὁποῖον βοηθεῖ ὁ ἕνας γείτονας τὸν ἄλλον, καὶ κατόπιν ἀφοῦ τελώσουν πηγαίνουν στὰ σπίτια τοὺς παίρνοντάς τε μὲ τὴν σειρά καὶ ἐκεῖ διασκεδάζουν τὸ ὄγοντας καὶ πίνοντας.

Ἔτσι περὶ ἡ συγκόκαλη μὲ γλέντια καὶ χαρὲς καὶ ἀρχίζει ἡ κρέτινη εἰς τὴν ὁποῖαν ἔχομεν τὴν τσουκνοπέμπτη. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν σφάζουν πάλιν τὰ ἀρνιά τους τὰ ὁποῖα ὀνομάζουν μαρτηδῆς, καὶ τὰ ὁποῖα τρέφουν καλῶς ἐπὶ ὁλόκληρον τὸ ἔτος διὰ νὰ εἶνε παχέια ὅταν τὰ σφάζουν. Τὴν δὲ Κυριακὴν ἔπαυλα μβάνεται καὶ πάλιν τὸ γλέντι καὶ ὁ χορὸς.

Ἐπίσης κατ' αὐτὴν νύκτονται μασκαράδες τὰ κορίτσια δηλ. δάζουν τίς χωρικὲς βράκες, τὸ σαρκί καὶ κλπ. καὶ κατόπιν πηγαίνουν στὰ διάφορα σπίτια καὶ διασκεδάζουν.

Ἔτσι τελειώνει καὶ ἡ κρέτινη καὶ μᾶς ἔρχεται ἡ τυρινή, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀνοίγου τὰ κουρουπάκια στὰ ὁποῖα ἔχουν τὴν μυζήθρα τὴν ὁποῖα φυλάττουν σχεδὸν ὅλον τὸν χρόνον γιὰ νὰ κάμουν τίς ἀποκρητικὰς πῆττες. Ἐπίσης κόβουν τὰ τυριά τους καὶ τοὺς ἀνθοτύρους των.

Κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς τυρινῆς, ἡ ὁποῖα εἶνε καλὴ τελευταία μέρα τῶν ἀποκρητῶν μαζεύονται ὅλοι οἱ συγγενεῖς σ' ἕνα σπίτι διὰ

νὰ ἀποκρίθουν. Πρὸς τοῦτοστρῶνουν τὸ τραπέζι τὸ ὁποῖον διατηρεῖται ἕως τὸ πρῶτ' τῆς καθαρῆς Δευτέρας κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀντικαθιστοῦν τὰ πασχαλινὰ μὲ τὰ σαρακοστινὰ τους. Τὸ γλέντι τοὺς διακρίεται ὅλη τὴν ἡμέραν, συνοδευόμενον ἀπὸ τὴν ἐνθουσιαστικὴν κρητὴ καὶ λύρα, τὴν ὁποῖαν παρακολουθοῦν οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ μὲ ὁμορφὰς μαντινάδες. Μεταξὺ τῶν ἄλλων λένε καὶ τίς δυὸ κατωτέρω, ἡ ὁποῖα εἶνε χαρισμένες γιὰ τὴν καθαρὰ Δευτέρα.

«Ἐμίσειεν ἡ σαρακοστή ἡ δ[ὲ] [μορφὴ] κοπέλα
καὶ μπήκεν ἡ σαρακοστή ἡ λα[οὶ]
[χανοσκουτέλα]»

«Ἐφύγαν ἡ ἀπόκρηες μὲ λύ[ρες], μὲ παιχνίδια
καὶ μπήκεν ἡ σαρακοστή μ[ὲ]
ἐλῆες καὶ μὲ κρομούδια»

Ἐπίσης λησημόνησα νὰ σὰς πῶ ὅτι τὴ καθαρὰ Δευτέρα ὑπάρχει τὸ ἑθιμὸς νὰ μουτζουρώνων καὶ μὲ τὸ πηγάει οἱ ἄνδρες, καὶ ἔτσι νὰ διασκεδάζουν. Ἐπίσης κατὰ τρεῖς κυριακὰς τῶν τριῶν ἑβδομάδων τὰ κορίτσια τῆς κάθε γειτονίας μαζεύονται σὲ κάποια αὐλή, κἀνοῦν κούνια καὶ κατόπιν κουνῶ ταν τραγουδώντας συγχρόνως διάφορες μαντινάδες.

Ἄλλο τὸ ὁποῖον παρετήρησα καὶ τὸ ὁποῖον μοῦ ἔκαμε ἐντύπωσις εἶνε τὸ ὅτι αἱ γυναῖκες κατὰ τὸ Σάββατο τῆς Τυρινῆς, τῆς Κρέτινης καὶ τὸ τῆς πρώτης ἑβδομάδος δὲν κλῶθουν. Ἐγὼ λοιπὸν ἐρώτησα νὰ μάθω τὸ γιὰτὶ καὶ μοῦ ἐδόθη ἡ ἐξῆς ἀπάντησις. Ὅτι κάποτε μιὰ γυναῖκα εἶχε τρία παλληκάρια τὰ ὁποῖα εἶπε διὰ τὴν ἑθιμὸς κατὰ σειράν τὰ τρία αὐτὰ Σάββατα, ἀναθεμάτισε αὐτὲς ποὺ θὰ κλῶθουν τότε, λέγουσα «ἀνάθεμά την ποὺ θὰ κλῶσῃ αὐτὰ σὰ τρία Σάββατα, τὸ κρέτινο, τὸ τυρένο καὶ τῆς πρώτης ἑβδομάδας».

Τοιοῦτοτρόπως εἶδα νὰ πανηγυρίζονται οἱ ἀποκρήσεις στὸ Ἀμάρι τῆς Ρεθύμνης, στὴν ὥραϊα αὐτὴν ἐπαρχίαν, στὴν ὁποῖαν ἂν καὶ ἔχει ἐπίδραση ὁ πολιτισμὸς ἐν τούτοις ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ τὰ ὥραϊα τῆς παλαιᾶς ἑθιμῆς.

Ἑλλη Φοβάρη
Τελειόφορος Γ.Θ.Χ.

Τύποις Ἐφεδρικοῦ

Τυπογραφείον Ἐ-
φεδρινοῦ Ἀγῶνος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΣ

Ἀρχαῖες μέρες εἶναι, ποὺ τὰ
λίωσαν οἱ διαγωνισμοὶ μας καὶ
ἔτσι ξεκουραστήκαμε λιγάκι ἀπὸ
τὸ φοβερό αὐτὸ ἐπιδόλην τῆς μα-
θητικῆς μας ζωῆς. Καὶ ἔτσι τῶ-
ρα ἀρχίζουμε, νὰ ἐργαζώμεθα πω-
ρετωδῶς καὶ νὰ κινούμεθα γιὰ
τὴ γιορτῇ, ποὺ εἰτοιμάζομαι στὶς
25 τοῦ Μάρτη. Εἶναι ἀδύνατο
νὰ περάσῃ χρονιά, καὶ νὰ μὴ
παρουσιαστοῦμε μπροστὰ στὸ πύ-
ργο αὐτῇ τῇ μέρᾳ, καὶ νὰ πανη-
γυρίσωμε τὸ χαρμόσυνο γεγονός
καὶ δέξομε αὐτὴ ποὺ ἄλλοι δεῖ
λεῖται πρὸς τὴ δραστηριότητα
καὶ ἐνθουσιασμόν τοῦ Σέβας
στὸ μας Γυμνασίον, ποὺ προ-
σπαθεῖ πάντα καὶ τὰ μαθήματα
νὰ γίνωνται καὶ τὸ σχολεῖο νὰ
λειτουργῇ κανονικά, καὶ γιορτῆς
νὰ δίνωμε, ὥστε νὰ ἐξυπηρετοῦν-
ται ἡ ἀνάγκη μας καὶ νὰ δια-
σκεδίζωμε συγχρότως.

Ἐπάρχαι σιέφεις νά κάνωμε
κατὰ τὰ μέσα τῆς ἀνοίξεως ἡ
δύο τελευταίες τάξεις μιὰ ἐκδρο-
μὴ στὴν Ἀθήνα. Ἄς ἐλπίσουμε
καὶ ἄς εὐχηθοῦμε νά πραγματοποι-
ποιηθῇ ἡ ἐκδρομὴ αὐτὴ, γιὰτι
σὲ καὶ τέτοιες ἐκδρομὲς περνά
εἰ κανεὶς πάντα περίφημα, καὶ
τοῦ μένουμε θαυθεῖα χαρῶμενες
στὴν μνήμη του, σὰ μιὰ ἀνά-
μνησι ποὺ δὲν ξεχνιέται. Τώρα
βιμάρες λίγων ἡμερῶν ἀπὸ κερ-
σοῦ καὶ κλείσανε καὶ εἴσοι ἡ μα-
θητρίες ἐξοικονομήσαμε λίγο,
γιὰ νά ἀρχίσουμε πάλι τὴ δου-
λειὰ μὲ μεγαλύτερο ζήλο.

Τώρα μὲ τὴν ἀνοιξὶ θὰ κἀνω
μὲ ἐκδρομὰς πολλὰς καὶ ψυχαγω-
γικὰς καὶ μὲ σκοπὸ διδασκικὸν·
ὁ κ. Χατζηδάκης μὰς ἔλεγε προ-
χθὲς, πὼς ἰσώ; καμμιά μέρα μὰς
πάρει, νὰ ἐπισκευθῶμε τὰ ἡλε-
κτρικὰ ἔργα Ἀγ. ας. Ὁ Θεὸς
νὰ τὸν φωτίσῃ, νὰ τὸ πραγματο-
ποιήσῃ, γιὰτὶ εἶναι ἀληθινὰ ἢ
διαφέρον πρᾶγμα, νὰ δῇ καὶ εἰς
ἕνα τόσο κολοσιαῖον ἔργο καὶ μὰ-
λιστα νὰ τὸ ἐξετάσῃ ἐπιστημονι-
κῶς καὶ νὰ ἐρωτήσῃ κάθε λε-
πιτομέρειά του. Ἀς ἀφαισθῶμε
λοιπὸν καὶ ας ἔχωμε ἐμπιστοσύ-
νῃ στὰ λόγια τοῦ καλοῦ μας κα-
θηγητοῦ!

Τὰ σχολεῖα μὲν βδομάδα πε-
ρίπου κλείσανε ἐξ αἰτίας τῆς
γρίππης, ἥ ὁποῖα καθὼς φαίνε-
ται, παρ' ὅλο πού εἶναι πολὺ ἐ-
λαφρῆς μορφῆς, δὲν ἄρισε οἰκο-
γένεια, σπῆτι πού νὰ μὴν ἐπι-
σκεφθῇ.

ΙΩΑΝ Ν. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Τέλεις ΣΤ'

ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΠΑΡ-
ΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΧΑΝΙΟΝ

KINHΣΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Είναι αλήθεια ότι το σχολείο μας έφ'ετος άλλαξε όψιν, άνεκαι νόθη έκαλλωπίθη και επήρ' πραγματική όψιν σχολείου, χάρις στην δραστηριότητα και ανεργητικότητα του Διευθυντού μας. Διότι όπως εις ένα σκοτεινό υπόγειον πέσουν αι άκτινες του ήλιου και του καθιστούν την άγνωστην όψιν πάλι ελαφρότεραν, έτσι και ο Διευθυντής μας συνελεσε εις την έλδωκληρον αναγέννησιν του σχολείου μας. "Αλήθεια πραγματική και τελειωτική αναγέννησις!

Τὸ πᾶν ἰδγαλε ἀπὸ τὸ σκοτά
δι, διὰ τῆς ἀγάπης του καὶ τὸ
ἱβανε εἰς ἀληθινὸ φῶς. Εἰς τὸ
φῶς ἡλίου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πνευ
ματικῆς ἀπόψεως τὸ σχολεῖον
μας δὲν ὑστερεῖ, προπορεύεται
μπορὼ ἀδιστακτικὸς νὰ πᾶ. Ἐρ
γάζεται σιωπηρὸς καὶ καρποφό
ρα. Ἀπὸ τῆν ἀρχὴν ἐφαρμοσθῇ
καὶ ὁ θεσμός τῶν μαθητικῶν καὶ
νοτήτων τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις
εἶναι πολὺ πολὺ ἀποελευθεριακὴ

Με κάθε φιλότιμον προσπάθειαν μαθητριών και διδασκόντων (ίππεων μαθητικών κοινοτήτων) επιδιώκεται ο σκοπός των μαθητικών κοινοτήτων. Ο μορφωτικός σκοπός επιδιώκεται στο σχολείον μες με διαλέξεις.

Καθιερώθηκε κάθε Πέμπτη απόγευμα να δίδεται στις μαθήτριες και από ένα πνευματικό συμπόσιον. Μέχρι σήμερα γίνανε τέσσαρες διαλέξεις από μαθήτριες της Α' τάξεως. 'Η πρώτη από την Πρόεδρον Μπουλή με θέμα «η θέσις της ελληνίδος μητρος» ή δεύτερα από την δ)δα Ευαγγελίδου απερί της τάξεως και ειδικά σιό σπύι» ή τρίτη από την δ)δα Φιντικάνη με θέμα «η αστάθεια της εδευχίας» και ή τετάρτη από την δ)δα Καρπουζάκη με θέμα «Γιά μάς ποδ τε λειώνουμ».

Καὶ αἱ τέσσαρες ἐπραγματεύθη-
καν τὸ θέμα τοὺς μὲ μεγάλην
ἐπιτυχίαν. Ἀλλὰ δὲν ἄρκει μὲν
να αὐτὸ ν' ἀκούουν δηλ. αἱ μαθή-
τριαι τὴν ρητορικὴν αὐτὴ διόλε-
ξιν, ἀλλὰ καὶ διδοῖν κατὰ τὸ ἔ-
πόμενον αὐτὸ γίνεται σωστὴ μα-
θητικὴ πανήγυρις. Μετὰ τὸ τέλος
κάθε διαλέξεως ἀκολουθοῦσι
πραγματικὴ διασκέδασις «ἤρτην
δνομάσωμεν ἔτι» τραγουδοῦν
αἱ μαθήτριάς μὲ μεγάλην τῆξιν
καὶ μὲ τὴν συνοδείαν τοῦ ἄρμου-

νίου διαφορά τραγουδία. "Ετσι λοιπὸν ὅλες ἀνεξαίρετως οἱ μαθηταὶ λατρεῖον μὲ μεγάλη ἀγωνία τὸ μορφωτικὸ καὶ διανοητικὸ ἀπὸγευμα, διότι πρὸς με πέρα πολὺ καλὰ! θαυμάσια! Τὸ σχολεῖον μας ἀκόμη ἐπεσκέφθησαν διδάσκαλοι τῆς ἀπαγγελίας, οἱ ὁποῖοι ἀπήγγειλαν μὲ ἑξαιρετικὴ ἐπιτυχία διὰφορα καὶ ὠραία ποιήματα. Ἀπὸ ὅλων αὐτῶν μόνον ὁ κ. "Παπαγιαννάκος ἀστόχησε. Ἀλήθεια ἡ ἀπαγγελία εἶνε σποδαῖο προεὐρημα διὰ καθὲς μαθητὴ καὶ μαθητῆ, καὶ διὰ κάθε ἄλλον.

Ἐκτός τοῦτου αἱ μαθήτριοι
ἐξασκοῦνται τώρα καὶ καιρὸς εἰς
τὸ κέντημα ραπτομηχανῆς, εἰς γε-
νὴς προσφερθεῖσιν· ἀπὸ τοῦ κατὰ
σημα Σίγγερ. Ἡ διδασκαλία
γίνεται ἀπὸ τὴν διδασκάλισσα
τοῦ καταστήματος Σίγγερ ἣτις δι-
ετέθη ἀπὸ αὐτῆς. Διὰ τὴν ἐκδο-
λευσιν ταύτην τοῦ καταστήμα-
τος ὑπὲρ τοῦ σχολείου μας, ἐκ-
φράζομεν τὰς θερμοτάτας τῶν
εὐχαριστιῶν μας πρὸς τὴν δ)δα
Πυροβολάκη δ)σιν ραπτομηχα-
νῆς ἣτις ἀκούρατος καὶ μὲ ἐπο-
τελεσματικότητα διδάσκει τὸ κέν-
τημα. Ἡ αὕτη δῶμος πρόεδρος
παρουσιάζεται καὶ εἰς τὰ τεχνικὰ
μαθήματα χωρὶς εἰς τὰς προσπι-
θεῖσας κ. Γαλάνη.

Ἄλλὰ μήπως εἰς τὰ ἄλλα μα
θήματα παρουσιάζεται κ-θυπέ
ρητις; ὅχι εἴδοις καθυστέρησις
ἐλλόκει πρωτοπορεία ἕνεκα τῶν
προσπαθειῶν τῶν καθηγητῶν
μας. Ἡμεῖς αὐτοχρεῖς ἔχουσι
τοιούτους καθηγητὰς ἀείους πά
σης ἀγάπης.

Τώρα τελευταίως αἱ μαθήτρι-
αι ἀτοιμάζουν μιὰ σχολικὴν ἐορ-
τὴν, καθ' ἣν θὰ διδάξουν ἀπὸ σκη-
νῆς τὴν ἀθάνατον ἔργασίαν κρη-
τικῆς λογοτεχνίας «τὴν θυσίαν
τοῦ Ἀδραάμ» τὴν ὁποίαν θὰ
ἐκκολοβύσῃ, κωμῶδιᾳ διὰ λόγους
τραγούδια καὶ δι' ἄφοροι ἔθνικοι
χοροί.

Τέλος δ' κ. Γεν. Ἐπιθεωρη
τῆς ἐπισκέφθη καὶ τὸ σχολεῖον
μας τὸ πρῶτον ἡμέραν τοῦ
Φεβρουαρίου καὶ ἔκαμε ἐπιθεώ
ρησιν.

Καὶ τῇ 3—3—33

Χρυσ. Μενουσιουδάκη
Τάξις Δ' Α.Π.Χ.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Διαβάζοντας προχθές τὸ περιο-
δικόν σας, τὸ μάτι μου ἔπεσε
εἰς ἓνα μέρος τοῦ μᾶς προση-
λούσατε κάτι κι' ἐμεῖς νὰ γράψω-
μεν σ' αὐτὸ, ὅπως καὶ σας νὰ δι-

ευκολύνωμεν· σὺ δὲν πραγματικῶς
ἀξίεπαις ν' ἐργασίαις σὰς καὶ ἡ
βίη τοῦ περικοιτοῦ νὰ πικίλῃ
καὶ νὰ λοιπὸν κιτ' ἐγὼ καὶ θεὸς
γράψω σχετίζομενον μὲ τὴν κί-
νησιν καὶ γενικῶς τὴν πρόσδον
τοῦ σχολείου μας.

Πρόκειται για μία διήλεξιπὸς
ἦγινε τὸ περασμένο Σάββατο 28η
Ἰανουαρίου στὸ σχολεῖο μας ἀ-
πὸ τὸν πρόεδρον τῆς Δις τῆς
τῶς μὲ θῆμα «ἡ δύναμις τῆς θε-
λήσεως».

Μὰ ὅλη μου τὴν εὐκρί-
νεα ὁμιλῶ καὶ σὲ σὰς συνάδελ-
φοί μου, τὴν κατὰ πλην τοῦ
καμὲ τόσον εἰς ἐμένα ὅσον καὶ
εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους
οἵτινες παρεστήσαν εἰς τὴν
ὁμιλίαν τοῦ συμπαθητοῦ σου Κ'.
Βαρβουνάκη καὶ μέρους δὲ τῆς
κοινότητος μας θερμῶς. εὐχαρι-
στῶ τοὺς μαθητὰς τῆς ἡμετέ-
ρης οἵτινες εἶχον τὴν καλωσύνην
να τιμῶσιν ἡμᾶς διὰ τῆς παρου-
σίας των κατὰ τὴν ὁμιλίαν σου».

Γιατί ήτο ἕνα θέμα με ὑψηλὰ
καὶ βαθιὰ νοήματα πρὸς κάθε
του στίχου ἀπεδιδωκτὴν ἐμφύχω-
σιν τοῦ ἀτόμου καὶ τὸ καθιστοῦσε
ἀκλόνητο εἰς τοὺς σκληροὺς ἀ-
γῶνας τῆς ζωῆς ἢ ὑπερμετρῆς
καὶ ἡ ἀξία τοῦ θεάματος αὐτοῦ
εἶναι ἀνυπερβλήτως.

Είμαι της ιδέας ότι θα ήταν
εύχρηστος έργο αν είχε την καλω-
σύνη ή συμμεταθετικής μου Γλωσ-
σας, να το δώσω εις τήν περίοδον
αυτήν να το δημοσιεύσητε.
Αυτοί είναι οι ώφελήθησιν και ο
σοι δὲν είχαν τήν εύχρησιν να το
εκαύσουν

Και ὁ θεὸς δίδωκε πρὸς τὰ ῥήματα
αὐτοῦ, ὅτι τὸ ῥήμα ἐκείνο ἀπέτε-
λε πρῶτον ὅτι καὶ ὅτι εἶπε
μεγάλῃς ἐξέως. Δὲν εἶμαι ὅχι
μόνον ὑπερβολικῶς ἀλλὰ καὶ δὲν
προσπαγίζω κατὰ χιλιοστὴν τὴν
πρηγματικότητά.

ἔλπει οὐδὲν δεῖ ἢ διελθεῖ
 αὐτὴ συνέβαινε ἀέρι περὶ σὸς
 ἔπεον γ' ἀποκίχη τὴν εὐνοῖα
 καὶ ἀγάπην ἐκ μέρους τῶν κα-
 θ' ἡγητῶν μας καὶ τὴν ἐκτίμησιν
 τὴν συμμαθητῶν καὶ συναδέλ-
 φων τοῦ. Καὶ πιστεύω δεῖ θὰ
 μεμνηθεῖν αὐτὸν καὶ ἄλλοι συ-
 νάδειναι ἵνα δώσουν σαφὴν ἐν-
 νοια εἰς τὴν λέξιν (μαθητῆς)

Γράφοντας πρὸς ἐνὶ πνεύματι
να κρατεῖσθε καθόλου τὸν συμ-
μαθητὴν μου ἀλλὰ ἀπλῶς λέγω
τὴν ἀλήθειαν, καὶ υπερηφανεύ-
μαι γιατί εἰ μαθηταὶ τοῦ Αὐ-
κείου δὲν ἀσχολοῦνται μόνον μὲ
τὸν κανόνα καὶ διαθήκην, ἀλλὰ
προσπαθεῖν κατὰ τι νὰ ἐπιβί-
δωσται καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΚΗΣΗ

«Η καλύτερη εκδίκηση είναι
να κάνεις καλόν αντί κακού.»

Μη βλέπετε που πέφτουν μαραμένα
(ένα-ένα
νεκρά τὰ πέταλά του.

Μη βλέπετε που λυμνωμένο μένει,
(που πεθαίνει
και τ'άρωμα του.

Κάποιο καιρό, πανέμορ'είχε ανθί-
(σει και σκορπίσει.
παντού μοσχοβολιά,
στης μάνης του τη στοργική γερμιά
(νο'χαί'δεμένο—
την άγκαλιά

Τώχ'ε θυμάσαι μία γλυκειά μικρού
(λα -κάποια αυγούλα-
πλάι του σ'αν περνούσε.

Κι' έγιναν μ' ένα άθρονακι φίλοι
(κάποιο δεξί
που κελαδούσε.

Χάδιε τραλλιά του χάριζ' ολοένα
(γαπημένα
ή αύρα ολοδροσάτη,

Κε' έμοιαζε βασιλόπουλο, που ζούσε
(κι' εύτυχούσε
σ' ένα παλάτι

Μά, ξάφνου, κάποιος νηάς τ'άσπλα
(χνο χέρι, σ'αν μαχαίρι
του παίρνει τη ζωή του!
Μεσ' σ'άνθογάλε: θε να ξεφυγήσει
(και ν'άφισσ
στερνή πνοή του.

Γι' αυτό μαδούνε τώρα μαραμένα
(ένα-ένα
νεκρά τὰ πέταλά του.

Μά, πρόφθασε την εὐωδιά την τόση
(νά τη δώση
στη...φόνισσά του!

«**Θεόλεγε Γαούροδου**
Γ.Θ.Χ. Τάξις Δ'

Η ΕΚΔΡΟΜΗ

Φωνάζουν αἱ μαθήτριάι
ἐκδρομὴ ἐκδρομὴ
λέγει τότε ὁ διευθυντὴς
παιδιά ὅλοι γραμμὴ

Τετάρτη εἶναι σήμερα
καὶ πᾶνε ἐκδρομὴ
καὶ διὰ νὰ περῶσι μὲν
παιδιά στήν ἐξοχήν

Φωνή, χιρὰ καὶ τὴ ζωὴ
στὸ δρόμο πού πηγαίναν

«Ἐπ' ὅπως δὲ νὰ ἀφυπνήσω τοὺς
λοιποὺς μαθητὰς καὶ νὰ παρακι-
νῶσιν οὕτως ἵνα μιμηθοῦν τὸ πα-
ράδειγμα τοῦ συμμαθητοῦ μου.

Κ. Ἀκρωτηριολάκης
Τάξις Δη Π. Α.

φωνάζοντες ὅλες μαζί
παιδιά πᾶμε ἐκδρομὴ

Βαδίζοντας ἐφθάσαμεν
στὸν τοίχο το μακρὸ
καὶ λίγο προχωρήσαμεν
πρὸς τὴν θάλασσαν ἐκεῖ.

Ἀπὸ μακριὰ ἀντικρύσαμεν
μὴ βάρκα γαλανὴ
πού ἀπλωνε τὰ πανιά της
στὴ θάλασσαν τὴν κυανή

Ἐκπλωθήκαμε στήν ἄμμο
καὶ ξεκουρασθήκαμε
ἀναπνεύσαμεν καθαρὸ ἀέρα
ὅπου εὐφρανθήκαμεν.

Δεξιὰ ἦτο ἡ πόλις
κι' ἀριστερὰ ὁ στρατὸς
ἐπῆν στο βουνάκι
κι' ἐτοιμάζετο γιὰ γυρσμό.

Κι' οἱ ὥρες ἐπερνοῦσαν
πάντα γοργὰ-γοργὰ
καὶ ἐπερναν μαζί των
τὴν εὐθυμία καὶ τὴν χαρά.

«**Θεόλεγε Γαούροδου**

Τάξις Γ' Γ. Θ. Χ

Η ΖΗΤΙΑΝΑ

Ἀδύνατη μὲ ὄψι χλωμιασμένη.
Στὰ στήθη της ἡ συμφορὰ φωλιάζει.
Διαδκίνει ἡ δύστυχη κουρελιασμένη
Στὸ δρόμο πού ἡ μοῖρα τὴνπροστάζει

Δὲν εἶδε μίαν εὐτυχισμένη μέρα
Γεννήθηκε νὰ τριγυρνᾷ στὸ δρόμο
Δὲν γνωρίσει μητέρα καὶ πατέρα
καὶ ἔχει γιὰ μόνον σύντροφο τὸ πόνο.

Ἀλλοίμονον! ἡ μοῖρα ἔχει κατάρρα
Ποτὲ της τὴ χαρὰ νὰ μὴ γνωρίσῃ
καὶ μὲ τὴ σλασμένη της κιθάρα
νὰ τραγουδᾷ γιὰ νὰ ζήσῃ.

Γιάννης Σκορδελίης

ΤΟΥ ΜΑΡΜΠ' ΑΛΕΚΟΥ ΤΟ ΚΑΖΑΝΙ

Τοῦ μάρμπ' Ἀλέκου τὸ καζάνι
βράζει πάλι φασολάδα
κι' ἂν πῇ καμιά θὰ μᾶς τὴν κάνη
μεσ' στὸ καζάνι του ἀλιάδα.

Με' ἀνασκουμπωμένο χέρι
σφιχτά κρατᾷ τὴν κουτάλα
καὶ τὸν ζωμὸν στὰ χεῖλη φέρει
μὲ κάποιο πόθο καὶ λαχτάρα.

Χαῖρε γλυκειά μου φασολάδα
σύ οὐβύνεις τὸν καυμὸν τοῦ πένθους
πούχα τὴν ἄλλην ἐβδομάδα
διὰ τίς ἐκλογές τοῦ ἔθνους...!

Χαῖρε πού όταν ἰδοιμάζω
τὸν κόκκινον σου τὸν ζωμὸ
σὲ δλα τὰ παιδιά φωνάζω
ὥστε νὰ ζῶ δὲν σὲ ξεχνῶ.

Δεῦτε ὅλοι οἱ φαγάδες
π' ἀγαπᾶτε φασολάδα
πέστε ζήτω οἱ φασολάδες
ζήτω ἀκόμα κι' ἡλλάδα.

Μάκος Δουκάκης
Τάξις Στ' Γυμνασίου Βήμου

ΑΓΑΠΑΤΕ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ

(Ποίημα)

Πῶς μ' ἀρέσει, πῶς μ' ἀρέσει
νὰ ἐργάζωμαι καλά,
καὶ προσπάθεια μεγάλη,
καταβάλλω στὴ δουλειά.

Ὅσο καὶ ἂν ἐργασθῶμε
δὲν μᾶς κάνει αὐτὸ κακό,
ἐργασθῆτε, ἐργασθῆτε
αὐτὸ εἶπε κι' ὁ Θεός.

Νὰ ἔλα τώρα καὶ ἐργάσου
μὲ μεγάλη σου χαρὰ,
γιὰ νὰ ἔχῃς τὴν ὑγίαν
κι' ἄφῃς τὴν τεμπελιά.

Ὁ ντεμπέλης νὰ τὸ ξέρῃς
μένει πάντα νηστικός,
ἀποφεύγει τὴν κοινωνίαν
καὶ ζῇ πάντα μοναχός.

Ἀποφεύγετε λοιπὸν
πάντοτε τὴν τεμπελιά,
καὶ σὺς λέγω, ἀγαπήστε
ἀγαπήστε τὴ δουλειά.

Ἔτσι θὰ βρῆτε εὐτυχία
κι' ὅτι ἄλλο ποθῆτο,
καὶ γι' αὐτὸ πολὺ ἐγώ,
τὴν δουλειά τὴν ἀγαπῶ.

Χαρίλ. Π. Κωνσταντῆς
Λης Γυμν. Ἀνω Βιαινοῦ Κρήτης

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Α'

Σὰν θὰ πονέσῃ σου ἡ καρδιά
Χωρὶς κι' αὐτὴ καλὰ νὰ ξέρῃ
Μάθε πῶς ἦρθε τὸ φθινόπωρο
Τὴ ριγίλὴ πνοή του γιὰ νὰ φέρῃ.
Τὰ φύλλα νὰ τινάξῃ ἀπ' τὰ κλαδιά
Τὰ φύλλα γιὰ νὰ ρίξῃ ἀπὸ τὰ κλώνια
Γιὰ νὰ λευφεθῇ τ' ἄκακα πουλιά
Νὰ διώξῃ τ' ἄμοιρα τὰ χελιδόνια.

Νὰ ρίξῃ ἀπ' τὰ δέντρα τὴ στολή
Χωρὶς στολή γιὰ νὰ μείνῃ τὸ κλώνι
Νὰ διώξῃ ἀπ' τὸ δέντρο πού λαλεῖ
Τὸν ἄμοιρο τραγουδιστὴ τ' αἰθόνη.
Κι' ἡ φύση περιμένοντας νοσταλγικά
Ἡ ἀνοιξὴ γιὰ νὰ ξανάρθῃ πάλι
Μὲ πόνο σὰν θυμᾶται τὰ παλιά
Τὴ γλοερή της φορεσιά θὰ βάλῃ.

Β'

Τὶ κι' ἂν ὁ ἀνεμὸς στὴ λαγκαδιά
(βογκᾷ
Σὰν μάνα πού ἐπλήγωσε ὁ χάρος

Τὶ κι' ἂν τὸ κύμα ἀγριεμένο σπᾷ
Πάνω στοὺς βράχους πού λάμπει ὁ
(φαρὸς;

Τὶ κι' ἂν τὰ φύλλα πέφτουν κατα
(κίτρινα

Πάνω στὴ γῆ τὴ θλιβερὴ τὴ ρύα
Τὶ κι' ἂν ὁ ἀνεμὸς μὲ ἀστραχνιά εἰ
(μάρανε

Τοῦ κήπου μου τ' ἀγαπημένα βρύα;

Τὶ κι' ἂν μελαγχολὴ ἀπλώνεται ἡ
(μέρα

Ὅταν τὰ σύννεφα σκεπάζουν τὴ
(πλάση

Τὶ καὶ ἂν σκῆπτουνε στὸ φύσιμα
(τ' αἶμα

Ἀπ' τὰ μικρά ὡς τὰ παρθένα δάση;
Τὶ κι' ἂν τὸ χελιδόνι ὅταν ἐραυγε
Ξεφύγῃ στὴ μέση τοῦ πελάγους

Τὶ κι' ἂν ἡ βροχὴ τ' αἰθόνη θούδανε
Τ' αἰθόνη, τοὺς τραγουδιστὰς, τοὺς
(μάγους.

Ἐγώ, φθινόπωρό μου πάντα σ' ἀ-
(γαπῶ

Γιατὶ ἔχεις μύρια θέλητρακρυμμένα
Μά καὶ γιατί, μίαν μέρα, ἀπ' τίς μὲ
(ρες σου

Ἡ φύση παρουσίασε στὸ φῶς κα
(μένα

Κ. Κωνσταντῆς
Π. Α. Ἡρακλείου

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ποῖος ἔλυνε τὰ προβλήματα.

Καθηγητὴς:—Πῶς συμβαίνει αὐ-
τὸ. Ἔχεις μερικὲς μέρες πού λύ-
νεις τὰ προβλήματά σου σωστά.

Μαθητὴς:—Διότι, κύριε, ὁ πατέ-
ρας μου εἶνε ταξιδι.

Γιὰ ἐξόφλησι.

—Δὲν τρέπεσε βρε νὰ κλέψῃς τὴν
πετσέτα τοῦ ξενοδόχου ἀφοῦ ἐραγας
καὶ ἐφυγες χωρὶς νὰ πληρώσῃς.

—Τὴν πῆρα κύρ ἀστυνόμε γιὰ νὰ
τὴν πουλήσω καὶ νὰ πληρώσω τὸν
ξενοδόχο.

Ἐνα θῦμα.

—Μάλιστα ἀγαπητὲ μου, εἶμαι
καὶ ἐγώ θῦμα δικαστικῆς πλάνης.

—Σοβαρῶς;

—Σοβαρώτατα, τὸ δικαστήριον
μὲ ἐβγάλε ἀθῶον.

Λευτέρης Δελγιαννῆς
Πρακτ. Δύκειο Ἡρακλείου

ΣΚΕΨΕΙΣ & ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ ἀμάθεια εἶναι ἡ μεγαλύτερα
ἀσθένεια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Uoltire

Εὐνοία εἰσέρχεται κανεὶς εἰς τὴ
κακὴν ἐξέρχεται ὅμως δύσκολα.

Mme de Mainfeonou
(Ἐκ τῆς συλλογῆς μου)

Μ. Χ.
Γ. Θ. Χ.